



VEILIGHEIDSREGIO
BRABANT-NOORD

Veiligheidsregio Brabant-Noord
Postbus 218
5201 AE 's-Hertogenbosch

T 088 02 08 208



Beleidskader (concept) 2019

Uitgangspunten voor de
Programmabegroting 2019 van de
Veiligheidsregio Brabant-Noord

Veiligheidsregio Brabant-Noord omvat Brandweer Brabant-Noord, de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio, de Meldkamer Oost-Brabant en Bevolkingszorg Brabant-Noord. In de veiligheidsregio werken 17 gemeenten, de GGD en de Nationale Politie met hen samen op het gebied van brandweertzorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, meldkamer en bevolkingszorg. Voorts werken ook het Waterschap Aa en Maas, het Waterschap De Dommel en het Regionaal Militair Commando-Zuid in de veiligheidsregio samen.

COLOFON

Rapportstatus

Algemeen Bestuur 12 april 2018

Uitgave en redactie

Veiligheidsregio Brabant-Noord, april 2018

Fotoverantwoording

Brandweer Brabant-Noord

Meer informatie

Veiligheidsregio Brabant-Noord
Postbus 218
5201 AE 's-Hertogenbosch
088 02 08 208 info@brwbn.nl

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3	
Voorwoord	5	
1	Beleidsmatige ontwikkelingen	6
2	Noodzaak versteviging brandweer	10
2.1	Inleiding	10
2.2	Brandweer Brabant-Noord: de eerste levensjaren	10
2.3	Thema-conferentie juli 2017: de staat van de brandweerorganisatie	11
2.4	Structurele dekking ter versteviging brandweer	14
3	Financiële ontwikkelingen / technische uitgangspunten	15
3.1	Financiële ontwikkelingen t.a.v. Programmabegroting 2019	15
3.2	Technische uitgangspunten Programmabegroting 2019	15
3.3	Gemeentelijke bijdrage 2019	19
4	Beleidsbijstellingen per programma	22
4.1	Beleidsbijstellingen/ontwikkelingen Brandweer Brabant-Noord	22
4.2	Beleidsbijstellingen Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio	23
4.3	Beleidsbijstellingen Meldkamer Oost-Brabant	23
4.4	Beleidsbijstellingen Bevolkingszorg	24
5	Knelpunten bij Brandweer Brabant-Noord	25
5.1	Leeswijzer	25
5.2	Uitzoomen	25
5.3	Inzoomen	27

Voorwoord

Hierbij bieden wij u het Beleidskader 2019 aan. In deze nota schetsen wij u een actueel beeld van de belangrijkste ontwikkelingen – en de beleidsmatige opgaven die daaruit voortvloeien – voor 2019 en verder.

In dit Beleidskader doen we u verder voorstellen voor een aantal uitgangspunten voor de op te stellen begroting 2019-2022. Hiermee kunt u vooraf sturing geven aan het proces van de opstelling van de programmabegroting.

Naast de schets van het meerjarenperspectief gaan we in dit Beleidskader ook in op de uitkomsten van de bestuursconferentie van juli 2017. De versterking van de brandweerorganisatie stond daarbij centraal.

Bestuursconferentie juli 2017

Het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Brabant-Noord heeft in juli 2017 een bestuursconferentie gehouden. Aanleiding hiervoor was de staat van Brandweer Brabant-Noord.

Na opeenvolgende bezuinigingsronden is Brandweer Brabant-Noord de goedkoopste brandweer van Nederland¹. Consequentie van de opeenvolgende bezuinigingen is dat aan de belangrijkste taken nog uitvoering wordt gegeven, maar dat de uitvoering van ondersteunende en bedrijfsvoeringstaken inmiddels te wensen over laat. De organisatie is daardoor kwetsbaar geworden en dat maakt ook dat de kerntaken van de brandweer in het geding komen.

In 2017 en 2018 worden de versterkingen bekostigd uit de inzet van reserves. Echter, om de versterkingen structureel te borgen is een hogere gemeentelijke bijdrage vanaf 2019 noodzakelijk. Uitgangspunt daarvoor zijn de knelpunten die zijn besproken bij de bestuursconferentie 2017. In 2018 beraadt het Algemeen Bestuur zich in een tweede bestuursconferentie over de doelstellingen, de taken en het uitvoeringsniveau van de veiligheidsregio. Op voorhand wordt rekening gehouden met een verdere versterking van de organisatie. Met name waar het gaat om het regie voeren op het vormgeven van veiligheid met ketenpartners.

De uitkomsten van de bestuursconferentie 2018 worden uitgewerkt in het Regionaal Beleidsplan Veiligheidsregio Brabant-Noord 2020 - 2023. In de eerste helft van 2019 wordt het concept hiervan – samen met het geactualiseerde risicoprofiel – ter consultatie aan colleges en raden voorgelegd. Uiteraard vragen we de gemeenten ook om input te geven voor het regionaal beleidsplan.

drs. J.M.L.N. Mikkers
voorzitter

¹ Ter vergelijking: de gemiddelde kosten per inwoner in Nederland zijn € 65 en de kosten per inwoner in Brabant-Noord zijn € 43 (bron: CBS).

1 Beleidsmatige ontwikkelingen

In dit hoofdstuk wordt een overzicht geschetst van in- en externe ontwikkelingen die van invloed zijn op de organisatie en/of het beleidskader van de Veiligheidsregio Brabant-Noord. Achtereenvolgens komen de Veiligheidsregio Brabant-Noord (VRBN), Brandweer Brabant-Noord (BBN), de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie In De Regio Brabant-Noord (GHOR), de Meldkamer Oost-Brabant (MKOB) en Bevolkingszorg Brabant-Noord aan bod.

Beleidsmatige ontwikkelingen

Veiligheidsregio Brabant-Noord

Vorming Landelijke Meldkamerorganisatie (LMO)

Medio 2017 heeft de landelijke Bestuurlijke Regiegroep Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO) de resultaten van de pilots multi-intake geëvalueerd. Uit de pilots blijkt dat verregaande multi-intake mogelijk is. Conform artikel 43 van het Transitieakkoord is aan de hand van de pilotresultaten de reikwijdte van de multi-intake vastgesteld. Ondanks het advies van Begeleidingscommissie Winsemius om volledig geprotocolleerde intake door te voeren en zo de burger in nood beter en efficiënter te helpen, kon in de landelijke Bestuurlijke Regiegroep LMO geen overeenstemming bereiken over de reikwijdte van de multi-intake.

Ambulancezorg Nederland (AZN) ondersteunt de geprotocolleerde wijze van uitvragen met betrekking tot de situatie, de veiligheid en de setting maar wil dat bij elke 112 melding de voorvraag wordt gesteld of de beller de politie, de brandweer of de ambulancevoorziening wil spreken. In geval van een medische zorgvraag kan de hulpvragende burger gelijk worden doorgeschakeld naar de ambulancecentralist en wordt het zorgproces opgestart. Het ministerie van VWS ondersteunt AZN in zijn standpunt. De politie is voorstander van een zoveel mogelijk geprotocolleerde volledige multi-intake. Een andere richting is echter niet onbespreekbaar. De veiligheidsregio's zijn voorstander van de zoveel mogelijk geprotocolleerde multi-intake. Het ministerie van Justitie & Veiligheid beschouwt het Transitieakkoord inmiddels als enigszins gedateerd en stelt naar analogie van de totstandkoming van de Nationale Politie dat de veranderingen die met de doorvoering van de multi-intake gepaard gaan niet zomaar bij wet in een blauwdrukaanpak kunnen worden gerealiseerd.

Voor de veiligheidsregio's is de multi-intake altijd een randvoorwaarde voor de totstandkoming van de LMO geweest. De multi-intake is daarom als eerste kwalitatieve doel in het Transitieakkoord opgenomen. De besturen van de Veiligheidsregio's Brabant-Noord en Brabant-Zuidoost en van de Regionale Ambulancevoorzieningen in Oost-Brabant en de eenheidsleiding Oost-Brabant van de politie hebben inmiddels twee maal aan de landelijke Bestuurlijke Regiegroep LMO gevraagd om een pilotrol bij het onderzoek en de doorvoering van de multi-intake te mogen vervullen. Het Veiligheidsberaad heeft in zijn vergadering op 6 oktober 2017 uitgesproken zich niet langer aan het Transitieakkoord gebonden te achten doch wel bereid te zijn om de bestaande meldkamers op de 10 landelijke locaties (waaronder Meldkamer Oost-Brabant) samen te voegen.

De besturen van de veiligheidsregio's beraden zich over de vraag of in de gegeven omstandigheden de thans in de Wet veiligheidsregio's aan de veiligheidsregio's opgedragen zorg met betrekking tot het instellen en in stand houden van de meldkamer ten behoeve van de vorming van de LMO wel aan de politie moet worden overdragen. In de loop van 2018 en 2019 wordt duidelijkheid verwacht over te nemen bestuurlijke stellingnamen en de volgende stappen in het traject tot vorming van de LMO.

Brandweer Brabant-Noord

Landelijk belevingsonderzoek operationele brandweermedewerkers

In 2017 is in opdracht van het Veiligheidsberaad onder operationele vrijwillige en beroepsbrandweermedewerkers een belevingsonderzoek gehouden. Landelijk heeft 39% en bij Brandweer Brabant-Noord 48% van de doelgroep aan dit onderzoek deelgenomen. De reacties van Brandweer Brabant-Noord wijken niet significant af van het landelijke beeld. Van de deelnemers geeft 91% aan trots te zijn om als vrijwilliger of beroepskracht bij de brandweer werkzaam te zijn.

Sinds 2011 is de brandweer geregionaliseerd en zijn gemeentelijke brandweerkorpsen opgegaan in de veiligheidsregio. Tegelijkertijd zijn verschillende inhoudelijke veranderingen in het brandweerwerk doorgevoerd, zoals: een vernieuwde repressieve aanpak, een andere wijze van meting van de lichamelijke geschiktheid voor het brandweerwerk en meer. Vragen die daarbij aan de orde zijn betreffen: Wat is het toekomstige profiel van de brandweerman of vrouw? Weet de brandweer haar medewerkers te binden en te boeien? Slaagt de brandweer erin zowel voor vrijwilligers als beroepskrachten een aantrekkelijke werkgever te blijven? Uit het onderzoek komt naar voren dat brandweermensen waardering hebben voor de "professionalisering" van de brandweer, maar dat de schaa sprong tot formalisering en bureaucrativering van de organisatie heeft geleid. De afstand tussen werkvloer en directie is hierdoor groter geworden, echter niet tot de direct leidinggevendenden. Sturings- en verantwoordingsinstrumenten worden niet altijd als zinvol ervaren.

De betrokkenheid is het grootst bij de eigen uitrukpost. Bij de uitrukmedewerkers bestaat zorg dat de aandacht voor het echte brandweervak in de veiligheidsregio minder centraal staat en wordt verdrongen door beleid gericht op het voorkomen en beperken van brand. Een kleine meerderheid ervaart een goede balans tussen taken, verantwoordelijkheden en regelruimte. Een ruime minderheid wil meer zeggenschap hebben over zaken die hun functie direct raken. In meerderheid bestaat er tevredenheid over de wijze waarop medewerkers in staat zijn hun vakbekwaamheid op peil te houden. De organisatiecultuur wordt in meerderheid als veilig gewaardeerd. Nog niet iedereen is overtuigd van de toegevoegde waarde van flexibel uitrukken, waarbij afhankelijk van het type incident met minder dan zes brandweertijden kan worden uitgerukt.

Vrijwilligers realiseren zich dat deels door onderbezetting in de daguren en de uitgestrektheid van het verzorgingsgebied het halen van wettelijke opkomsttijden niet altijd mogelijk is. Een ruime meerderheid geeft aan dat het brandweerwerk goed te combineren valt met hoofdberoep en privéleven (van vrijwilligers). De inspanningen van de brandweer om medewerkers operationeel veilig te laten werken worden in ruime meerderheid gewaardeerd. De aandacht voor fysieke en mentale gezondheid wordt als voldoende beschouwd.

Medewerkersonderzoek Brandweer Brabant-Noord

Door Brandweer Brabant-Noord is in het laatste kwartaal van 2017 ook een eigen Medewerkersonderzoek gehouden waaraan door 80,3% van alle beroeps- en vrijwillige medewerkers is deelgenomen. De uitkomsten komen in grote lijnen overeen met de uitkomsten van het landelijke belevingsonderzoek onder operationele brandweermedewerkers. In positieve zin springen de goede collegiale sfeer, de waardering voor de direct leidinggevendenden en de trots op het vak en op elkaar eruit. Ontwikkelpunten zijn het aanscherpen en uitdragen van onze visie en missie, vergroten van de zichtbaarheid van het Korpsmanagementteam, het verbeteren van de organisatiebrede samenwerking en het versterken van de verbinding tussen organisatie en vrijwilligers. De uitkomsten van beide onderzoeken worden verwerkt bij de versterking van Brandweer Brabant-Noord.

Omgevingswet (OW)

Als nieuwe datum voor inwerkingtreding van de Omgevingswet (Ow) heeft de vorige minister van Infrastructuur en Milieu 1 januari 2021 vastgesteld. Veiligheidsregio Brabant-Noord stemt samen met de GGD Hart voor Brabant en de Waterschappen Aa en Maas en De Dommel met de Omgevingsdienst Brabant-Noord af over de integrale afstemming

van de advisering van gemeenten en Provincie Noord-Brabant op het gebied van omgevingsvisie-ontwikkeling, vergunningverlening, toezicht en handhaving.

Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie In De Regio Brabant-Noord

Doorontwikkeling GHOR

De GHOR organiseert de geneeskundige hulpverlening tijdens crisissituaties. Daarnaast adviseert zij overheden en andere organisaties (waaronder zorginstellingen) op dat gebied.

Actuele ontwikkelingen, opgaven en/of crises binnen het (net)werk van de GHOR laten zich niet allemaal vangen in de al bekende rampenplannen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de verhoogde instroom van vluchtelingen (crisisnoodopvang), de (zorg)casuïstiek rond de ontmanteling van Fort Oranje, de extramuralisering van zorg en de huidige drukte in de spoedzorg. Ontwikkelpunten en ambities voor de nabije toekomst zijn dan ook om te anticiperen op deze en andere moderne vraagstukken. En door de samenwerking tussen de geneeskundige partners te bespoedigen door middel van (gedigitaliseerd) informatiemanagement. Deze opgaven vragen om een bredere benadering door de GHOR, dan alleen het ontwikkelen van operationele plannen, protocollen en procedures voor de bekende ramptypen (iets wat overigens nog steeds nodig blijft). Organiseren met partners. Versteving van de GHOR op dit vlak vindt plaats binnen de reguliere budgetten.

Meldkamer Oost-Brabant

Samenvoeging meldkamers

Het definitief vaststellen van de beleidsmatige ontwikkelingen voor de Meldkamer Oost-Brabant (MKOB) in dit beleidskader is afhankelijk van zowel bestuurlijke besluitvorming door de regionale besturen, landelijke besluitvorming met betrekking tot het programma Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO) en de besluitvorming met betrekking tot het programma Implementatie Vernieuwing C2000 (IVC). Vandaar dat hieronder slechts summier beleidsmatige ontwikkelingen voor 2019 worden geschetst. Deze zijn gebaseerd op de bestuurlijke besluitvorming die reeds heeft plaatsgevonden met betrekking tot het Samenvoegingsplan Meldkamer Oost-Brabant.

Om aan het minimaal beeld van het Landelijk Kader te voldoen, smelten de monodisciplinaire meldkamers van politie, brandweer en ambulancezorg van Brabant-Noord en Brabant-Zuidoost tot aan 2020 samen in monodisciplinaire meldkamers voor heel Oost-Brabant. Tegelijkertijd worden landelijk de monodisciplinaire meldkamerprocessen geharmoniseerd. Binnen de MKOB worden deze geharmoniseerde meldkamerprocessen geïmplementeerd. In 2019 volgt een doorontwikkeling ten aanzien van multidisciplinaire processen en de inrichting van een bedrijfsbureau – zodra duidelijk is wat de Wet LMO daarover opdraagt.

Vertraging aansluiting IVC2000

Conform planning wordt in het tweede kwartaal van 2018 de verbouwing van het Gemeenschappelijk Meldcentrum Brabant-Noord tot Meldkamer Oost-Brabant afgerond. Echter op dit moment bestaat nog geen duidelijkheid wanneer de Meldkamer Oost-Brabant op de landelijke ICT – en in het bijzonder op het nieuwe communicatiesysteem IVC2000 – wordt aangesloten. De landelijke oplevering van IVC2000 heeft vertraging en wordt mogelijk zelfs pas in 2019 gerealiseerd. Door de projectorganisatie Meldkamer Oost-Brabant wordt in samenspraak met het landelijke Meldkamerdienstencentrum van de politie onderzocht welke eventuele overbruggingsvoorzieningen getroffen kunnen worden voor ingebruikname van de Meldkamer Oost-Brabant zonder IVC2000. Tevens wordt onderzocht wat de extra kosten hiervoor zijn en wie deze moet dragen.

Bevolkingszorg Brabant-Noord

Bevolkingszorg is een essentieel onderdeel van de crisisbeheersing. Gemeentelijke functionarissen bieden daarbij in regionaal verband de noodzakelijke zorg aan burgers tijdens en na een crisis.

Bevolkingszorg is vanaf 2015 als vierde kolom / partner (apart) in de gemeenschappelijke regeling opgenomen. De gemeentelijke schaal was vaak te klein om zelfstandig een grote ramp te kunnen bestrijden. Door de regionalisering van de operationele taken van de gemeentelijke kolom ontstond er een intensieve samenwerking en is inmiddels sprake van kwaliteitsverbetering en professionalisering van het Bevolkingszorgproces.

Knelpunten zijn waarneembaar in de vakbekwaamheid van functionarissen, het borgen en invullen van de piketten. Er ligt een hoge druk op een relatief kleine groep mensen. Doorontwikkeling van het programma en het uitbreiden van doelen en ambities is binnen de huidige regionale capaciteit niet mogelijk. Duurzaamheid, continuïteit en doorontwikkeling staan op het spel. Het fundament moet verstevigd worden om ook in de toekomst aan de verwachtingen te kunnen blijven voldoen en om ambities en ontwikkelingen door te kunnen maken.

Om juiste oplossingen en eventuele investeringen goed in beeld te krijgen, is tijd / onderzoek nodig. Eind 2017, begin 2018 zal duidelijk worden welke doorontwikkeling er vanaf 2020 noodzakelijk is. Bevolkingszorg maakt daarom ook expliciet onderdeel uit van het programma van de bestuursconferentie in 2018.

2 Noodzaak versteviging brandweer

In dit hoofdstuk wordt een ingegaan op de noodzaak tot versteviging van de brandweerorganisatie. Om de staat van de organisatie goed te kunnen duiden, laten we de geschiedenis van de regionale brandweer de revue passeren. Daarna staan we stil bij hetgeen wat is besproken bij de bestuursconferentie, inclusief de analyses die gebruikt zijn om de staat van de brandweerorganisatie te duiden. Tot slot staan we stil bij de essentie van dit beleidskader 2019: een noodzakelijk geachte verhoging van de gemeentelijke bijdrage ter versteviging van de brandweerorganisatie.

2.1 Inleiding

De regionale brandweer, Brandweer Brabant-Noord, bestaat sinds 2011. Het is een relatief jonge organisatie die afgelopen jaren in opbouw is geweest en zich heeft moeten zetten. De organisatie voelt in toenemende mate knelpunten ontstaan die de fundamentele taakuitvoering van de brandweer belemmeren. Dit is aan het Algemeen Bestuur van de veiligheidsregio toegelicht tijdens de bestuursconferentie van 7 juli 2017.

2.2 Brandweer Brabant-Noord: de eerste levensjaren

2.2.1 Periode 2009 - 2011

In december 2009 hebben de gemeenteraden van de toen nog 21 gemeenten in de regio besloten tot regionalisering van de gemeentelijke brandweren. Het regionale bureau brandweer werd samen met 21 korpsen samengevoegd tot Brandweer Brabant-Noord per 1 januari 2011. Bestuurlijke doelstelling van deze vrijwillige regionalisering was en is een verhoging van kwaliteit van brandweezorg, beter voorbereid zijn op grootschalige branden en rampen en het meer robuust organiseren van uitvoeringstaken. Vanwege de voorziene schaalvoordelen van een regionale organisatie is bij de start een taakstelling aan de organisatie opgelegd van € 1.000.000.

2.2.2 Periode 2011 – 2015

Vanaf 2011 was de brandweer geografisch georganiseerd in 5 districten en enkele overkoepelende specialistische beleidsteams.

Vanwege het zware financiële weer bij de gemeenten is in december 2012 het besluit genomen om de veiligheidsregio vanaf 1 januari 2014 een taakstelling op te leggen van € 1,5 miljoen.

In maart 2014 is in een thema-conferentie met het bestuur gesproken over verdere bezuinigingen op de brandweer. Er werd geconcludeerd dat het ijs van de brandweer mooi was, maar dun. Verdere taakstellingen zouden direct leiden tot aantasting van de kerntaken van de brandweer.

Omdat de geografisch georganiseerde brandweer in taakuitvoering veel overlap kende met relatief veel managementfuncties – én omdat de ambitie bestond om meer procesmatig te gaan werken binnen de organisatie – is de organisatie in oktober 2014 'gekanteld' naar het huidige sectorenmodel met 3 sectoren voor de hoofdprocessen en 2 ondersteunende sectoren.

2.2.3 Periode 2015 - heden

De organisatie bevindt zich op ijs dat steeds dunner wordt. Als gevolg van de taakstelling is er een vacaturestop van kracht geweest. Vacatures die ontstonden werden niet

ingevuld. Hierdoor is de ene sector bij toeval harder geraakt door de taakstelling dan de andere sector. Cruciale éénpittersfuncties zijn wel ingevuld, maar vervanging bij uitval of ondersteuning bij groot werkaanbod is niet mogelijk. Ook is er sprake van toenemende werkdruk in de organisatie.

In de lente van 2016 deelt de regionaal commandant zijn zorgen dat de organisatie alsnog door het ijs zakt met het Algemeen Bestuur. Hierbij geeft de commandant aan dat hij de organisatie efficiënter wil maken en middels samenwerking met regio Brabant-Zuidoost poogt minder kwetsbaar te worden op het gebied van bedrijfsvoering. Ook geeft de regionaal commandant brandweer aan dat hij als laatste redmiddel reparatieslagen zal voorstellen die gedekt worden door een verhoogde gemeentelijke bijdrage.

De in maart 2017 gehouden visitatie van de Veiligheidsregio bevestigt het beeld dat de continuïteit van de organisatie sterk onder druk staat.

Het Dagelijks Bestuur van de Veiligheidsregio geeft daarom de Regionaal Commandant/ Directeur Veiligheidsregio de opdracht om in 2017 een bestuursconferentie te organiseren. Waarbij de staat van de organisatie van de diverse organisatieonderdelen in samenhang wordt gepresenteerd, waarbij in het bijzonder wordt ingezoomd op de staat van de Brandweer, de acute knelpunten en de mogelijke oplossingen daarvoor.

2.3 Thema-conferentie juli 2017: de staat van de brandweerorganisatie

2.3.1 Kernboodschappen Brandweer Brabant-Noord

- Brandweer Brabant-Noord krijgt het werk niet meer gedaan zoals het minimaal hoort;
- Het fundament van Brandweer Brabant-Noord om te ontwikkelen / ontwikkelingen bij te blijven is te zwak;
- Brandweer Brabant-Noord komt in financiële nood door extra lasten / wegvallende inkomsten;
- Brandweer Brabant-Noord beschikt in alle redelijkheid niet over de structurele financiële middelen om de problemen op te lossen;
- Brandweer Brabant-Noord beschikt wel over financiële reserves waarmee de periode tot aan structurele financiering van oplossingen kan worden overbrugt.

De onderbouwing van deze kernboodschappen wordt in onderstaande nader toegelicht.

2.3.2 Onderbouwing van de knelpunten

Interne analyse

De ervaren knelpunten zijn opgehaald uit de haarvaten van de organisatie. Deze zijn vervolgens door het management getoetst op urgentie en op de mate waarin ze de fundamentele taakuitvoering bedreigen. Waar de knelpunten eenzelfde oorzaak hebben of vergelijkbaar zijn, zijn deze samengepakt. Onder de dertien genoemde knelpunten – zoals die worden toegelicht in paragraaf 5.3 van dit beleidskader – ligt een waaier van kleinere knelpunten.

Externe blik: visitatiecommissie

Vanwege kwaliteit en vergelijkbaarheid van veiligheidsregio's bestaat de wettelijke plicht dat veiligheidsregio's periodiek worden gevisiteerd. Een onafhankelijke commissie geeft als "kritische vriend" een beeld over de regio met een oordeel en aanbevelingen. In maart 2017 is onze regio gevisiteerd en het rapport hiervan is in mei 2017 verschenen. Het visitatierapport bevestigt de interne analyse van knelpunten. De visitatiecommissie is van oordeel dat de veiligheidsregio nog een te sterke focus heeft op de klassieke ramptypen en nog onvoldoende in staat is om in verbinding met de omgeving in wisselende coalities antwoord te geven op veiligheidsvraagstukken. De visitatiecommissie ziet ook dat het veiligheidsregio Brabant-Noord – en met name het onderdeel Brandweer – niet gaat lukken om deze beweging te maken, omdat het fundament van de organisatie onvoldoende sterk is. De brandweerorganisatie staat

teveel op spanning, er is van enkele functionarissen teveel gevraagd afgelopen periode en de organisatie is kwetsbaar vanwege de vele éénpitters. Aanbeveling van de commissie is om op korte termijn dit fundament te verstevigen.

Toets op effecten: analyse speerpunten beleidsplan

Door Brandweer Brabant-Noord ervaren knelpunten en onafhankelijke bevestiging ervan hebben op zichzelf weinig duidingskracht. Als de organisatie goed en toekomstbestendig presteert is er weinig noodzaak voor het oplossen van de knelpunten.

Onderdeel van de bestuursconferentie over de “staat van de organisatie van de veiligheidsregio” was een analyse van de voortgang van de speerpunten uit het beleidsplan veiligheidsregio Brabant-Noord 2016-2019. De diverse organisatieonderdelen (o.m. GHOR en Bevolkingszorg) blijken over het algemeen goed op koers te liggen bij het uitvoeren van de speerpunten conform de 4-jarige uitvoeringsplanning. De projectorganisatie heeft voor het onderdeel Brandweer echter moeten constateren dat er veel achterstand is en dat een groot deel hiervan niet meer tot uitvoering komt vóór 2020. Het betreft met name de speerpunten waarvoor beleidsmatige capaciteit is vereist en speerpunten op het gebied van bedrijfsvoering.

Uit de analyse van het beleidsplan voor het onderdeel Brandweer komt (ook) naar voren dat ontwikkeling bij de brandweer vrijwel stil is komen te vallen.

2.3.3 Onderbouwing financiële positie Brandweer Brabant-Noord

De vraag rijst of Brandweer Brabant-Noord ten opzichte van andere regionale brandweerorganisaties efficiënt omgaat met de financiën. Immers, als organisaties met een vergelijkbaar takenpakket de uitvoering van taken goedkoper hebben georganiseerd, zou dat een inspanningsverplichting voor Brandweer Brabant-Noord meebrengen om de knelpunten met bestaande middelen op te lossen.

Benchmark landelijke inkomsten/uitgaven brandweezorg

Aanpak

De projectorganisatie die de bestuursconferentie voorbereidde heeft een benchmark uitgevoerd naar de landelijke financiering van de brandweer. Hierbij is enerzijds gekeken naar wat gemeenten gemiddeld per inwoner vanuit het Rijk ontvangen ten behoeve van brandweezorg (Gemeentefonds) en anderzijds is gekeken naar wat gemeenten gemiddeld per inwoner uitgeven aan de regionale brandweerorganisatie (CBS: begroting regionale brandweer). Om te bezien of er in de tijd veranderingen zijn geweest, is de analyse op inkomsten (INK) en uitgaven (UIT) gedaan voor het jaar 2012 en het jaar 2016.

Bevindingen

		2012	2016
Cijfers Brabant-Noord			
INK	Algemene Uitkering gemeentefonds BN	€ 52 per inw.	€ 56 per inw.
UIT	CBS Kosten Brandweer gemeenten BN	€ 47 per inw.	€ 43 per inw.
Cijfers ter referentie			
INK	Algemene Uitkering gemeentefonds NL	€ 59 per inw.	€ 64 per inw.
UIT	CBS Brandweer gemeenten NL	€ 67 per inw.	€ 65 per inw.
UIT	CBS Brandweer 1-na-goedkoopste regio	€ 54 per inw.	€ 54 per inw.

Bovenstaande tabel is een samenvatting van de analyse in cijfers. De gehele analyse geeft het volgende beeld weer dat weerspiegelt in de tabel:

- De hoogte van de Algemene Uitkering ten behoeve van brandweezorg is gebaseerd op een elftal wegingsfactoren, zoals inwonerdichtheid, aantal kernen,

WOZ-waarde industriepanden, etc. Brabant-Noord scoort op de meest invloedrijke criteria net onder het gemiddelde;

- De gemeenten in Brabant-Noord gaven per regio gezien gemiddeld het minst uit aan brandweezorg in 2012 en in 2016. Hiermee is Brabant-Noord de “goedkoopste regio”;
- Het verschil tussen inkomsten van het Rijk en uitgaven van gemeenten voor brandweezorg is landelijk afgenomen van € 8 per inwoner (2012) naar € 1 per inw. (2016). Gemeenten geven dus gemiddeld meer uit aan de brandweer dan zij van het Rijk ontvangen;
- Het verschil tussen inkomsten van het Rijk en uitgaven van gemeenten in Brabant-Noord voor brandweezorg is toegenomen van € 5 per inwoner (2012) naar € 13 per inwoner (2016). Gemeenten in de regio Brabant-Noord geven dus gemiddeld minder uit aan de brandweer dan zij van het Rijk ontvangen;
- Het verschil tussen de landelijk gemiddelde uitgaven en de uitgaven in Brabant-Noord is gegroeid van €20 per inwoner (2012) naar €22 per inwoner (2016);
- Het verschil tussen de uitgaven van de gemeenten in de één-na goedkoopste regio en de uitgaven in de regio Brabant-Noord is gegroeid van € 7 per inwoner (2012) naar € 11 per inwoner (2016).

Conclusie

Elke gemeenteraad is autonoom om niet-geoormerkte gelden uit het Gemeentefonds te bestemmen naar eigen inzicht. En ook als bestuur van de veiligheidsregio hebben wij het recht en de plicht om binnen de grenzen van de wettelijke taken prioriteiten te stellen en in de begroting tot uitdrukking te brengen.

De bevindingen van de benchmark rechtvaardigen hierdoor niet de conclusie dat Brandweer Brabant-Noord te weinig financiële middelen krijgt voor haar taakuitvoering of dat gemeenten in de regio Brabant-Noord meer financiële middelen aan de brandweer moeten toekennen.

Wel rechtvaardigt de benchmark de conclusie dat er een toenemende spanning bestaat tussen de (landelijke) eisen die aan de brandweerorganisatie worden opgelegd en de kracht van Brandweer Brabant-Noord om hier aan te kunnen voldoen, zonder dat dit ten koste gaat van de taakuitvoering. Ook kunnen financiële tegenvallers niet worden opgevangen, zonder dat dit ten koste gaat van de taakuitvoering.

Financiële reserves Brandweer Brabant-Noord

Brandweer Brabant-Noord beschikt over een aantal financiële reserves. Uit interne en externe analyse blijkt dat een deel hiervan zonder veel risico's aangewend kan worden ter versteviging van de brandweer. De structurele verhoging van de inwonerbijdrage hoeft daardoor niet per direct doorgevoerd te worden, maar kan per 1-1-2019 ingaan. Alle kosten tot aan 1-1-2019 én ten minste de incidentele kosten in 2019 worden gefinancierd vanuit de (omgevormde) reserves.

2.3.4 Opgaven Bestuur aan directeur veiligheidsregio

Op basis van de presentatie over de staat van de organisatie van de Brandweer – en de daarop volgende dialoog – heeft het Bestuur de directeur veiligheidsregio een aantal opdrachten meegegeven:

- Werk ter oplossing van de acute knelpunten een plan van aanpak uit ter versteviging van de brandweerorganisatie tot en met 2019;
- Veranker dit plan van aanpak en de onderliggende knelpunten in de financiële besluitvorming (gewijzigde programmabegroting 2017, gewijzigde programmabegroting 2018, voorstel tot allocatie reserves, beleidskader 2019 en vaststelling programmabegroting 2019);
- Draag zorg voor een flankerende informatievoorziening en uitleg aan de gemeenteraden. De gemeenteraden moeten “het verhaal van de brandweer” kennen en doorgronden alvorens zij besluiten ten aanzien van financiële stukken;
- Organiseer een 2-daagse conferentie in april 2018 waarin het bestuur fundamenteel na kan denken en richting kan geven aan breedte van rol, taken en verantwoordelijkheden van de veiligheidsregio vanaf het jaar 2020. Hierin worden de aanbevelingen uit het visitatierapport betrokken.
Deze 2-daagse conferentie levert bouwstenen op voor het beleidsplan 2020-2023. Over deze bouwstenen gaan we vanaf de 2e helft van 2018 het gesprek

aan met de gemeenteraden opdat in 2019 een bestuurlijk gedragen en financieel haalbaar beleidsplan 2020-2023 kan worden opgesteld.

2.4 Structurele dekking ter versteviging brandweer

Voor het onderdeel Brandweer van de veiligheidsregio staat dit beleidskader vrijwel geheel in het teken van de versteviging van de organisatie om de knelpunten weg te nemen.

Als bestuur van de Veiligheidsregio Brabant-Noord zijn wij van mening dat de brandweerorganisatie dringend moet worden verstevigd en tevens dat deze versteviging in alle redelijkheid niet gevonden kan worden binnen de bestaande structurele middelen van de brandweer. In het beleidskader 2019 wordt dan ook voorzien in een structurele verhoging van de gemeentelijke bijdragen ten behoeve van Brandweer Brabant-Noord.

Om nut en noodzaak van de verhoging van de gemeentelijke bijdragen goed te kunnen duiden en te onderbouwen is in dit beleidskader een separaat hoofdstuk opgenomen dat gewijd is aan de knelpunten bij de brandweerorganisatie. Op onderdelen wordt ook toegelicht waarom deze extra uitgaven onvermijdelijk zijn. Hierbij zien we de volgende redenen terugkomen:

- een gebrek aan uitvoeringscapaciteit;
- het niet kunnen blijven van ontwikkelingen;
- bedrijfskundige onvolwassenheid;
- wegvallende inkomsten dan wel stijgende kosten.

3 Financiële ontwikkelingen / technische uitgangspunten

In dit hoofdstuk worden de financiële ontwikkelingen en randvoorwaarde ten behoeve van de totstandkoming van de Programmabegroting 2019 per kolom van Brandweer, GHOR, Meldkamer Oost-Brabant (MKOB) en Bevolkingszorg Brabant-Noord toegelicht.

3.1 Financiële ontwikkelingen t.a.v. Programmabegroting 2019

Veiligheidsregio

Voor 2019 zijn naast de reguliere indexering van de BDUR geen ontwikkelingen te verwachten, tenzij geadresseerd als onderdeel van de knelpunten.

3.2 Technische uitgangspunten Programmabegroting 2019

Nieuwe beleidsvoornemens

Doorontwikkeling van nieuwe beleidsvoornemens in de situatie van going concern wordt opgevangen door herschikking van middelen binnen het bestaande financiële kader en nieuwe beleidsvoornemens in de situatie van growing concern worden gedekt door het toewijzen van extra middelen.

Technische uitgangspunten

De technische uitgangspunten voor de indexatie zijn conform de Financiële verordening Veiligheidsregio Brabant-Noord 2014, als volgt vastgelegd:

Organisatieonderdeel	Technische uitgangspunten indexatie volgt
Brandweer Brabant-Noord (BBN)	Gemeente 's-Hertogenbosch
Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR)	Gemeente Tilburg (centrumgemeente van GGD Hart voor Brabant).
Meldkamer Oost-Brabant (MKOB, voorheen GMC)	Gemeente 's-Hertogenbosch
Bevolkingszorg Brabant-Noord (BzBN)	Gemeente 's-Hertogenbosch

Uitgangspunten voor BBN

Loon- en prijsontwikkelingen Brandweer

Mutatie van de gemeentelijke bijdrage met een gewogen gemiddelde van de loonindex (voorlopig 1,50%) en de prijsindex (voorlopig 1,50%), zoals het Centraal planbureau (CPB) – en in afgeleide daarvan de gemeente 's-Hertogenbosch – die hanteert. Dit zijn voorlopige getallen, in afwachting van informatie die de gemeente van het CPB ontvangt.

Rente

De in 2019 geplande nieuwe investeringen van Brandweer Brabant-Noord worden geactiveerd tegen een rentevoet van 2,00%. Dit is een voorlopig getal dat gehanteerd wordt in afwachting van de definitieve omslagrente die overeenkomstig de nieuwe BBV-voorschriften wordt berekend.

Activabeleid en afschrijvingstermijnen

Investerings worden geactiveerd en afgeschreven conform de Nota Activabeleid Brandweer Brabant-Noord 2017. In onderstaande tabel is een recapitulatie van de afschrijvingstermijnen opgenomen.

Materiele Activa BBN	
Materiele Activa omschrijving	Afschrijvingsduur in jaren
Huisvesting	
- Gebouwen	40
- Renovatie en bouwkundige aanpassingen	20
- Meubilair en Inventaris	5 > < 25
ICT	
- ICT bekabeling	15
- ICT hardware	4 > < 8
- ICT telefonie	3
Voer- en vaartuigen (zwaar)	
- Tankautospuit, Redvoertuig, Hulpverleningsvoertuig, Vrachtauto, Haakarmvoertuig	16 > < 20
Voer- en vaartuigen (middel en klein)	
- Dienstauto's, Dienstbussen en Duikwagen met boot bekapping	8 > < 12
Werkmaterieel	
- Haakarmbakken, Heftrucks, Aanhangers en overig materieel	16 > < 20
Persoonlijke beschermingsmiddelen	
- Ademluchttoestellen, Ademlucht flessen, Gelaatstukken	8 > < 20
- Bluskleding en helmen	5 > < 7
- Duikapparatuur en Opperflakterreddingsteam	5 > < 10
Bepakingsmateriaal, redgereedschap, oefenmateriaal en inrichting werkplaats	
- OGS/WVD, oefen & wedstrijd materiaal, warmtebeeldcamera en redgereedschap	8 > < 16
- Werkplaatsgereedschap, materialen	8 > < 10
- Hefkolommen	20
Verbindingsmiddelen	
- Portofoons, Mobilofoons, Semafoons/Pagers, Headsets en Navigatie apparatuur	5 > < 8

Toerekening personeelslasten

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Omdat onttrekkingen in het kader van het FLO (functioneel leeftijdsontslag) jaarlijks verschillen van volume is het geoorloofd daarvoor een FLO-voorziening te treffen. Voor aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen waarvan het volume jaarlijks gelijk blijft, worden geen voorzieningen getroffen.

Dubieuze debiteuren

Om de financiële gevolgen van oninbaarheid op te kunnen vangen, kan een voorziening voor dubieuze debiteuren worden gevormd.

Uitgangspunten voor de GHOR

Loon- en prijsontwikkelingen GHOR

Mutatie van de gemeentelijke bijdrage met een gewogen gemiddelde van de loonindex (voorlopig 1,80%) en de prijsindex (voorlopig 2,90%), zoals het Centraal planbureau (CPB) – en in afgeleide daarvan de gemeente Tilburg die in haar voorjaarsnota 2019 hanteert.

De materiële vaste activa worden gewaardeerd conform de nota waardering en afschrijving van de GGD Hart voor Brabant. Het materieel wordt conform deze nota gewaardeerd tegen de historische kosten, respectievelijk de vervaardigingsprijs verminderd met de lineaire afschrijvingen berekend op basis van de afschrijvingstermijnen, alsmede verminderd met eventuele bijdragen en subsidies van derden. De afschrijving wordt berekend vanaf het moment van ingebruikname. De materiële activa zijn onderdeel van de vaste activa van GGD HvB.

Overzicht van gehanteerde afschrijvingstermijnen

Materiele Activa GHOR	
Materiele Activa omschrijving	Afschrijvingsduur in jaren
Huisvesting	
- Installaties	10
- Inventaris	10
- ICT	3
Voertuigen	
- Voertuigen	5
Verbindingsmiddelen	
- Communicatiemiddelen	5

Personeelslasten

Personeelslasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Er zijn geen aan personeelslasten gerelateerde voorzieningen.

Kosten voor gemene rekening

De bijdrage in de exploitatiekosten GHOR worden vanaf 2014 verdeeld op basis van kosten voor gemene rekening, waarbij 94,9% bestaat uit een bijdrage van Veiligheidsregio Brabant-Noord en 5,1% uit een bijdrage van GGD Hart voor Brabant. Met het aangaan van deze overeenkomst is de onderlinge dienstverlening tussen GGD Hart voor Brabant en Veiligheidsregio Brabant-Noord niet Btw-plichtig.

Uitgangspunten voor het MKOB

Loon- en prijsontwikkelingen MKOB

Mutatie van de gemeentelijke bijdrage met een gewogen gemiddelde van de loonindex (voorlopig 1,50%) en de prijsindex (voorlopig 1,50%), zoals het CPB – en in afgeleide daarvan de gemeente 's-Hertogenbosch – die hanteert. Dit zijn voorlopige getallen in afwachting van informatie die de gemeente van het CPB ontvangt.

Overzicht van gehanteerde afschrijvingstermijnen:

Materiele Activa MKOB	
Materiele Activa omschrijving	Afschrijvingsduur in jaren
Huisvesting	
- Grond	0
- Gebouw	35
- Installaties	15
- Inventaris	10
- ICT	3 > < 10
Voertuigen	
- Voertuigen	5

Verdeelsleutel MKOB (Nationale Politie, VRBN, VRZO en RAV MWBN)

De exploitatiekosten van de MKOB komen zowel ten laste van de deelnemende gemeenten van de Veiligheidsregio Brabant-Noord, als van de Nationale Politie, de Regionale Ambulance Voorziening (RAV) Brabant Midden-West-Noord en de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost. De door de betrokken partijen bestuurlijk vastgestelde verdeelsleutel is als volgt:

- Het aandeel van de RAV Brabant Midden-West-Noord bedraagt met ingang van 2018 € 131.000 per jaar geïndexeerd conform het bepaalde in artikel, 2 eerste lid van de Financiële Verordening Veiligheidsregio Brabant-Noord 2014.
- De overige exploitatiekosten worden procentueel verdeeld tussen de Nationale Politie 63,6% (voor specifieke ruimten 18,0%, voor de Meldkamer Politie 45,6%), de Veiligheidsregio Brabant-Noord 20,0% (voor de specifieke ruimten 2,8%, voor de Meldkamer Brandweer 11,47%, voor de Meldkamer Ambulancezorg 5,73%)

en de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost 16,4%(voor de Meldkamers Brandweer en Ambulancezorg).

De exploitatiekosten van de MKOB bestaan uit de gezamenlijke kosten van de nieuwe meldkamer.

Uitgangspunten voor Bevolkingszorg Brabant-Noord (BzBN)

Loon- en prijsontwikkelingen

Mutatie van de gemeentelijke bijdrage met een gewogen gemiddelde van de loonindex (voorlopig 1,50%) en de prijsindex (voorlopig 1,50%), zoals het CPB – en in afgeleide daarvan de gemeente 's-Hertogenbosch – die hanteert.

Dit zijn voorlopige getallen, in afwachting van informatie die de gemeente van het CPB ontvangt.

Rente

De in 2019 geplande nieuwe investeringen van Bevolkingszorg Brabant-Noord worden geactiveerd tegen een rentevoet van 2,00%. Dit is een voorlopig getal dat gehanteerd wordt in afwachting van de definitieve omslagrente die overeenkomstig de nieuwe BBV-voorschriften wordt berekend.

Activabeleid en afschrijvingstermijnen

Investeringen worden geactiveerd en afgeschreven conform de Nota Activabeleid Brandweer Brabant-Noord 2017.

Compensabele BTW

Volgens de wet Veiligheidsregio's artikel 7 lid 1 is de gemeente verantwoordelijk voor de verstrekking van informatie aan de bevolking over de oorsprong, de omvang en de gevolgen van een ramp of crisis die de gemeente bedreigt of treft, alsmede over de daarbij te volgen gedragslijn. Verder moet het bestuur van de veiligheidsregio conform artikel 36 een functionaris aanwijzen die is belast met de coördinatie van de maatregelen en voorzieningen die de gemeenten treffen met het oog op een ramp of crisis. Deze taak is niet bij wet overgedragen aan het bestuur van de Veiligheidsregio (artikel 10), daarom is de Bevolkingszorg een gemeentelijke taak. Hierdoor kan de betaalde BTW met betrekking tot de Bevolkingszorg als compensabele BTW worden doorgeschoven naar de deelnemende gemeenten.

Overige technische uitgangspunten en waarderingsgrondslagen

Voor de overige technische uitgangspunten en waarderingsgrondslagen wordt aangesloten bij Brandweer Brabant-Noord. De administratie van het programma Bevolkingszorg Brabant-Noord is een onderdeel van Brandweer Brabant-Noord en daarmee ook een onderdeel van haar balans. Alle interne regelgeving met betrekking tot verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn conform Brandweer Brabant-Noord.

Uitgangspunten samengevat BBN/GHOR/MKOB/BzBN

Organisatieonderdeel	loon	prijs	gemiddeld ²⁾	rekenrente ³⁾
Brandweer Brabant-Noord ¹⁾	1,50%	1,50%	1,50%	2,00%
Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio ¹⁾	1,80%	2,90%	2,35%	
Meldkamer Oost-Brabant ¹⁾	1,50%	1,50%	1,50%	
Bevolkingszorg Brabant-Noord (BzBN) ¹⁾	1,50%	1,50%	1,50%	2,00%

1) Nog te bevestigen.

2) Het gemiddelde van de loon- en prijsindexering wordt bepaald o.b.v. de daadwerkelijke verhouding in de kosten conform de laatst vastgestelde Programmabegroting (na wijziging indien van toepassing).

3) Voorlopige rente in afwachting van definitieve omslagrente.

3.3 Gemeentelijke bijdrage 2019

Verdeelsleutel gemeentelijke bijdrage aan de regionale brandweer met ingang van 2017

1. De verdeelsleutel voor de gemeentelijke bijdrage aan de regionale brandweer bestaat met ingang van 2017 uit een vast bedrag per inwoner. Het bedrag wordt als volgt bepaald: de bij de Programmabegroting van jaar t vastgestelde totale gemeentelijke bijdrage, gedeeld door het aantal inwoners van jaar $t-1$ (conform de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Brabant-Noord 2011, artikel 10.3 lid 3).
2. In verband met herverdeeleffecten geldt er een ingroeiperiode van 6 jaar. Het verschil met de bijdrage conform de Programmabegroting 2015 wordt voor de nadeelgemeenten in 2017 met 100%, in 2018 met 80%, in 2019 met 60%, in 2020 met 40% en ten slotte in 2021 met 20% gecompenseerd. Voor de voordeelgemeenten geldt het omgekeerde (voor bedrag per gemeente, zie navolgende tabel). Dit zijn vaste bedragen die niet worden herrekend of geïndexeerd.

Compensatie herverdeeleffect verdeelsleutel periode 2017-2022

Gemeente	nadelig verschil in €	korting op bijdrage 2017	korting op bijdrage 2018	korting op bijdrage 2019	korting op bijdrage 2020	korting op bijdrage 2021	korting op bijdrage 2022
Oss	-415.000	415.000	332.000	249.000	166.000	83.000	-
Uden	-347.000	347.000	277.600	208.200	138.800	69.400	-
Meijerijstad	-165.000	165.000	132.000	99.000	66.000	33.000	-
Sint-Michielsgestel	-109.000	109.000	87.200	65.400	43.600	21.800	-
Boxtel	-67.000	67.000	53.600	40.200	26.800	13.400	-
Heusden	-60.000	60.000	48.000	36.000	24.000	12.000	-
Gemeente	voordelig verschil in €	nog niet gerealiseerd voordeel in 2017	nog niet gerealiseerd voordeel in 2018	nog niet gerealiseerd voordeel in 2019	nog niet gerealiseerd voordeel in 2020	nog niet gerealiseerd voordeel in 2021	nog niet gerealiseerd voordeel in 2022
Vught	7.000	7.000	5.600	4.200	2.800	1.400	-
Cuijk	61.000	61.000	48.800	36.600	24.400	12.200	-
Boekel	81.000	81.000	64.800	48.600	32.400	16.200	-
Boxmeer	97.000	97.000	77.600	58.200	38.800	19.400	-
's-Hertogenbosch	105.000	105.000	84.000	63.000	42.000	21.000	-
Bernheze	106.000	106.000	84.800	63.600	42.400	21.200	-
Haaren	110.000	110.000	88.000	66.000	44.000	22.000	-
Grave	134.000	134.000	107.200	80.400	53.600	26.800	-
Sint-Anthonis	143.000	143.000	114.400	85.800	57.200	28.600	-
Mill en Sint Hubert	149.000	149.000	119.200	89.400	59.600	29.800	-
Landerd	170.000	170.000	136.000	102.000	68.000	34.000	-
Totaal	-	-	-	-	-	-	-

In onderstaande tabel is samengevat hoe de nieuwe gemeentelijke bijdragen 2019 zijn opgebouwd.

	bijdrage in € 1 per inwoner					bijdrage in € 1 BBN*
	GHOR	MKOB	BZ functiestructuur	BZ overig	BZ totaal	
Berekening bijdrage 2019:						
Bijdrage 2018 na wijziging (structureel)	1,901	2,106	0,552	0,247	0,799	27.441.888
indexering (%)	2,35%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%
Indexering bestaand beleid (€)	0,045	0,032	0,008	0,004	0,012	411.628
Verlaging bedrijfskosten en huisvestingskosten	0,125-					
Effect transitie MKOB		0,737-				152.250
Versteviging brandweerorganisatie (bestuursconferentie 2017)						2.629.000
Bijdrage 2019	1,821	1,401	0,560	0,251	0,811	30.634.766

* De bijdrage BBN € 30.634.766 komt op basis van 651.064 inwoners overeen met € 47,053 per inwoner.

De verlaging van de bijdrage aan de GHOR wordt nader toegelicht in paragraaf 4.2. De kostenverlaging van de MKOB in 2019 is voor € 152.000 (€ 0,234 per inwoner) een verschuiving naar de brandweer (zie toelichting in paragraaf 4.1). Het overige deel van de kostenverlaging, te weten € 328.000 (€ 0,503 per inwoner) wordt in 2019 incidenteel ingeboekt. In afwachting van de uitkomsten op landelijk niveau (mogelijke afroming via de BDUR), wordt dit laatste deel meerjarig nog niet ingeboekt, zodat de gemeenten te zijner tijd niet met een kostenverhoging worden geconfronteerd.

In onderstaande tabel is het meerjarenperspectief van de gemeentelijke bijdragen samengevat, exclusief indexering vanaf 2020 (de loon- prijsindex worden jaarlijks in het beleidskader vastgelegd).

Gemeentelijke bijdrage in € 1, prijspeil 2019 (excl. Indexering vanaf 2020)				
	2019	2020	2021	2022
BBN, totaal	30.634.766	30.634.766	30.634.766	30.634.766
GHOR, per inwoner	1,821	1,821	1,821	1,821
MKOB, per inwoner	1,401	1,904	1,904	1,904
BzBN functiestructuur, per inwoner	0,560	0,560	0,560	0,560
BzBN overig, per inwoner	0,251	0,251	0,251	0,251
BzBN totaal, per inwoner	0,811	0,811	0,811	0,811

Overzicht van de bijdrage per gemeente in 2019, per kolom aangegeven

Geraamde bijdragen gemeenten 2019											Bedragen in euro's	
	Inwoner-aantal	Brandweer excl comp.	Brandweer comp. 2019	Brandweer totaal 2019	Kazernes*	GHOR	MKOB	BzBN functiestr	BzBN overig	BzBN totaal	TOTAAL	
Bijdrage per inwoner						€ 1,821	€ 1,401	€ 0,560	€ 0,251	€ 0,811		
Gemeente		€ 30.634.766										
Bernheze	30.252	1.423.459	63.600	1.487.059	139.246	55.103	42.380	16.941	7.593	24.534	1.748.322	
Boekel	10.414	490.014	48.600	538.614		18.969	14.589	5.832	2.614	8.446	580.617	
Boxmeer	28.709	1.350.856	58.200	1.409.056	70.711	52.292	40.219	16.077	7.206	23.283	1.595.561	
Boxtel	30.655	1.442.422	40.200	1.402.222		55.837	42.945	17.167	7.694	24.861	1.525.864	
Cuijk	24.696	1.162.030	36.600	1.198.630	36.945	44.983	34.597	13.830	6.199	20.028	1.335.183	
Grave	12.370	582.050	80.400	662.450	106.181	22.531	17.329	6.927	3.105	10.032	818.524	
Haaren	13.912	654.607	66.000	720.607	175.568	25.340	19.489	7.791	3.492	11.283	952.287	
's-Herbergenbosch, totaal	152.411	7.171.454	63.000	7.234.454		277.611	213.513		38.255	38.255	7.763.833	
Heusden	43.516	2.047.575	36.000	2.011.575		79.263	60.962	24.369	10.923	35.291	2.187.091	
Landerd	15.332	721.423	102.000	823.423		27.927	21.479	8.586	3.848	12.434	885.262	
Meijerijstad**	79.869	3.758.107	99.000	3.659.107		145.478	111.889	44.727	20.047	64.774	3.981.248	
Mill en Sint Hubert	10.807	508.506	89.400	597.906		19.685	15.140	6.052	2.713	8.764	641.495	
Oss, totaal	90.376	4.252.497	249.000	4.003.497		164.616	126.608	50.611	22.684	73.295	4.368.016	
Sint-Anthonis	11.594	545.537	85.800	631.337		21.118	16.242	6.493	2.910	9.403	678.100	
Sint-Michiëlsgestel	28.584	1.344.974	65.400	1.279.574	172.123	52.065	40.043	16.007	7.175	23.182	1.566.987	
Uden	41.384	1.947.257	208.200	1.739.057		75.379	57.975	23.175	10.387	33.562	1.905.974	
Vught	26.183	1.231.999	4.200	1.236.199		47.691	36.680	14.662	6.572	21.234	1.341.804	
Totaal	651.064	30.634.766	-	30.634.766	700.774	1.185.889	912.079	279.246	163.417	442.663	33.876.170	

Aantallen per 01-01-2017 o.b.v. opgave CBS demografische kerncijfers per gemeente.

De werkelijke bijdrage 2019 zal, cf art 10.3 van de GR, worden gefactureerd.

op basis van de stand per 1 januari 2018.

* Eind 2013 zijn er een achttal kazernes van zes gemeenten overgenomen. Deze zes gemeenten dragen de budgetten voor kapitaallasten, (groot) onderhoud en achterstallig onderhoud jaarlijks over aan de Brandweer als onderdeel van de gemeentelijke bijdrage aan de Brandweer. Jaarlijks wordt, via de jaarverantwoording, met de betreffende gemeente afgerekend op basis van de werkelijke kosten. Voor 2019 zijn deze lasten geraamd op € 700.774.

De gemeentelijke bijdrage aan de kolommen is in 12 maandelijks gelijke bijdragen verschuldigd voor de 10^e van de betreffende maand.

Iedere gemeente dient aanvullend op voorgaand overzicht rekening te houden met brandweerkosten vanwege:

- Kapitaallasten brandweerkazernes;
- Onderhoud brandweerkazernes (eigenaarslasten);
- Kosten van rampenbestrijding, voor zover niet specifiek brandweer;
- Kosten AOV-ers;
- Kosten BOPZ;
- Kosten AEP, levensloop en inactieven;
- FLO kosten komen voor rekening van de oude werkgever (ook de opbouw vanaf 2011).

De kosten voor de invulling van de functiestructuur Bevolkingszorg op hard piket en kosten vanwege opleiden, trainen en oefenen voor de gemeente 's-Hertogenbosch komen rechtstreeks voor rekening van de gemeente 's-Hertogenbosch.

4 Beleidsbijstellingen per programma

In dit hoofdstuk worden per programma de voorgenomen beleidsbijstellingen van Brandweer, GHOR, MKOB en Bevolkingszorg Brabant-Noord toegelicht. De geschatte aanvullende kosten worden per beleidsbijstelling toegelicht. Verder is de aanvullende raming van baten en lasten per programma weergegeven.

4.1 Beleidsbijstellingen/ontwikkelingen Brandweer Brabant-Noord

Beleidsbijstellingen

Dit jaar hebben wij ten behoeve van de bestuursconferentie de noodzakelijke extra uitgaven geïnventariseerd voor de komende jaren. Zoals gezegd zijn deze op onderdelen noodzakelijk, waarbij we de volgende redenen terugkomen:

- een gebrek aan uitvoeringscapaciteit;
- het niet kunnen blijven van ontwikkelingen;
- bedrijfskundige onvolwassenheid;
- wegvallende inkomsten dan wel stijgende kosten.

In dit beleidskader nemen wij een bedrag van € 2.629.000 structureel op voor deze onvermijdelijke extra uitgaven. Dit betekent een verhoging van de gemeentelijke bijdrage wat neerkomt op € 4,06 per inwoner. Voor deze extra middelen vragen wij een structurele verhoging van de gemeentelijke bijdragen per 1-1-2019. In onderstaande tabel is per onderwerp opgenomen wat de uitgaven zijn.

Beleidsaanpassing / nieuw beleid BBN	nieuw beleid begroot 2019	Dekking				Bedragen x € 1.000,-	
		oud voor nieuw	overige inkomsten	incidentele gemeentelijke bijdrage	structurele gemeentelijke bijdrage		
1 Kwaliteit Aanbieders Brandweeronderwijs (KAB)	48					48	
2 Versteving aansturing sector Incidentbestrijding	424					424	
3 Geleidelijke taakuitbreiding Incidentbestrijding/Crisisbeheersing	227					227	
4 Arbeidshygiëne	458					458	
5 Versteving industriële veiligheid	277					277	
6 Mobiele commando-unit	57					57	
7 Coördinatie evenementveiligheid	44					44	
8 Professionalisering inkoopfunctie en contractmanagement	74					74	
9 Informatiebeheer op orde	44					44	
10 Algemene Verordening Gegevensbescherming	19					19	
11 Wegvallen van inkomsten en niet realiseerbare bezuinigingen	520					520	
12 Resultaatgerichte, transparante organisatie worden	237					237	
13 Stabilisatie uitvoeringscapaciteit	200					200	
	2.629	0	0	0	0	2.629	
Effect transitie MKOB (betreft verschuiving naar BBN)	152					152	
	2.781	0	0	0	0	2.781	

Daarnaast verschuiven op een drietal punten, wegens de transitie van de MKOB, € 152.000 kosten van MKOB naar BBN. Dit is wegens het wegvallen van inkomsten voor de telefoonbeantwoording van de politie (€ 65.975), de materiële kosten en de personele kosten voor het beheer van randapparatuur C2000 (€ 25.375 en € 60.900). Op dit laatste onderdeel na is dit ook via begrotingswijziging in 2018 ook verwerkt.

Ontwikkelingen

Voor een toelichting per onderdeel verwijzen wij naar hoofdstuk 5 – in het bijzonder paragraaf 5.3 - van dit beleidskader.

4.2 Beleidsbijstellingen Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio

In haar vergadering op 7 juli 2017 heeft het Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Brabant-Noord ingestemd met de 1^e wijziging op de programmabegroting 2017. Voor de GHOR betrof deze wijziging een verlaging van de huisvestigingskosten als gevolg van gewijzigde huurkosten van het pand aan de Gruttostraat. Daarnaast ging het om een verlaging van de bedrijfskosten van de GHOR als gevolg van een gewijzigde bedrijfsvoering van GGD Hart voor Brabant en het herzien van de interne doorbelasting aan de GHOR. Aangezien dat beide mutaties structureel zijn worden deze daarom ook opgenomen als bijstelling/verlaging in dit beleidskader. Dezelfde bijstelling/verlaging wordt ook opgenomen in een wijziging op de Programmabegroting 2018.

De totale kosten van de GHOR worden hierdoor € 86.000 lager in 2019. Conform de verdeelsleutel verlagen we de bijdrage van de Veiligheidsregio Brabant-Noord met € 81.000 en de bijdrage van GGD HvB met € 5.000.

Beleidsaanpassing / nieuw beleid GHOR	nieuw beleid begroot 2019	Dekking				Bedragen x € 1.000,-	
		oud voor nieuw	overige inkomsten	incidentele gemeentelijke bijdrage	structurele gemeentelijke bijdrage		
1. Verlaging bedrijfskosten	-68		-4			-64	
2. Verlaging huisvestigingskosten	-18		-1			-17	
	-86	0	-5	0		-81	

Deze kostenverlaging bij prijspeil 2019 vertaalt zich in een verlaging van de inwonerbijdrage met € 0,125 (zie p. 19).

4.3 Beleidsbijstellingen Meldkamer Oost-Brabant

Volgens het minimaal beeld van het Landelijk Kader Samenvoegingen Meldkamers zijn de monodisciplinaire meldkamerprocessen (voor politie, brandweer en ambulancezorg) in 2020 landelijk geharmoniseerd per discipline en geïmplementeerd in één Gemeenschappelijk Meldkamersysteem. Het doel van de landelijke geharmoniseerde werkprocessen is dat alle meldkamers hulpverlening van dezelfde kwaliteit verlenen en geïntegreerd werken. Voor de MKOB houdt dit in dat in 2019 – in navolging van hetgeen is vastgesteld in het Samenvoegingsplan MKOB – het beleid is gericht op:

- Ontwikkelen van een Multidisciplinair Opleiden Trainen Oefenen(MOTO) plan om samenwerking te bevorderen tussen politie, brandweer en ambulancezorg.
- Het op elkaar afstemmen van landelijke en lokale systemen.
- Meewerken aan de landelijke ontwikkeling om over te stappen op multi-intake.
- Ontwikkelen en implementeren van een protocol voor afstemming tussen politie, brandweer en ambulancezorg bij multidisciplinaire opschaling
- Coördinatie van de Multidisciplinaire Adviseurs C2000(MAC2000), verantwoordelijk voor het voorkomen van overbelasting van C2000 zendmasten.

Het samenvoegingsplan Meldkamer Oost-Brabant is in 2017 vastgesteld. Het samenvoegingsplan heeft effect op de gemeentelijke bijdragen voor 2019. De gemeenten in Brabant-Noord gaan in 2019 € 480.000 minder bijdragen aan MKOB.

Beleidsaanpassing / nieuw beleid MKOB	nieuw beleid begroot 2019	Dekking			Bedragen x € 1.000,-	
		oud voor nieuw	overige inkomsten	incidentele gemeentelijke bijdrage	structurele gemeentelijke bijdrage	
1. Effect transitie MKOB	-480					-480
	-480	0	0	0		-480

Deze kostenverlaging bij prijspeil 2019 vertaalt zich in een verlaging van de inwonerbijdrage met € 0,737 (zie p. 19). Overigens betreft dit voor een deel een kostenverschuiving naar de brandweer (zie paragraaf 3.3 voor de samenhang tussen de bijdragen en de meerjarige verwerking). Het resterende voordeel wordt verrekend met de gemeentelijke bijdrage 2019 aan de veiligheidsregio. In afwachting van de uitkomsten op landelijk niveau (mogelijke afroaming via de BDUR), wordt dit laatste deel meerjarig nog niet ingeboekt, zodat de gemeenten te zijner tijd niet met een kostenverhoging worden geconfronteerd.

4.4 Beleidsbijstellingen Bevolkingszorg

Wij voorzien voor het programma Bevolkingszorg geen beleidsbijstellingen voor 2019.

5 Knelpunten bij Brandweer Brabant-Noord

5.1 Leeswijzer

Om de knelpunten van de brandweer goed te kunnen begrijpen en duiden, is het noodzakelijk om uit te zoomen naar de kerntaken van de brandweer en de omgeving (paragraaf 5.2), om daarna weer in te zoomen op specifieke onderdelen waar het begint te knellen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een klokwerk als beeldspraak. Een klokwerk bestaat uit grote en kleinere draaiende onderdelen die elk op elkaar ingrijpen. Elk tandwiel is relevant en draagt in min of meerdere mate bij aan het overstijgend doel: nauwkeurig aanduiden van de tijd.

De knelpunten die de regionale brandweer ervaart (paragraaf 5.3) doen zich voor in deze kleine tandwielen. Het klokwerk draait nog volop. Maar er is absoluut noodzaak om de kleine tandwielen soepel te laten draaien, voordat hierdoor de werking van de grote tandwielen in geding komt.



5.2 Uitzoomen

5.2.1 Wat levert de brandweer: de grote tandwielen

De regionale brandweer heeft de taak om brand en andere ongevallen dan brand te voorkomen, te beperken en te bestrijden. Het klokwerk van de brandweerorganisatie wordt gevormd door 3 grote tandwielen: 1) Risicobeheersing om te *voorkomen* en te *beperken*, 2) Incidentbestrijding om te *bestrijden*, en 3) Crisisbeheersing & Rampenbestrijding gericht op het *voorkomen* en *bestrijden* van grote incidenten die de normale brandweezorg overstijgen.

Deze 3 grote tandwielen worden in gang gezet door vele kleine raderen, elk met een eigen deeltaak.

Hoofdtak 1: Incidentbestrijding

Het eerste grote tandwiel staat voor de meest zichtbare en fundamentele taak van de brandweerorganisatie en is incidentbestrijding: het blussen van brand en technische hulpverlening bij ongevallen. Incidentbestrijding in Brabant-Noord kenmerkt zich doordat het grotendeels door vrijwilligers wordt uitgevoerd. Omdat we vrijwilligers enkel betalen als ze zich inzetten, is het een goedkope vorm van organiseren van brandweezorg. Een absolute noodzaak voor het draaiend houden van incidentbestrijding op vrijwillige basis is het ontzorgen en ondersteunen van de vrijwilligers. Dit gebeurt door de ambtelijke organisatie en is cruciaal.

Hoofdtak 2: Risicobeheersing

Risicobeheersing is niet alleen een moderne benaming voor wat voorheen brandpreventie werd genoemd, maar is deels nieuw van opzet en taakuitvoering. De oude brandpreventie was erg gestoeld op het toetsen en controleren van wettelijk regels. Risicobeheersing in Brabant-Noord is meer “doordacht” en heeft als doel om de verantwoordelijkheid in de samenleving voor brandveiligheid te ondersteunen. Dit gebeurt enerzijds door de verantwoordelijkheid die bij de overheid rust voor juist afgewogen besluitvorming te ondersteunen met gedegen adviezen. Anderzijds ondersteunt de brandweer burgers, bedrijven en instellingen door ze te leren, voor te doen en ze te helpen het zélf te doen. De grootste veiligheidswinst is te bereiken als vele partijen zelf verantwoordelijkheid zien én nemen.

Hoofdtak 3: Crisisbeheersing en rampenbestrijding

Rampen kondigen zich nooit van tevoren aan. Ook is zelden van tevoren bekend wat de exacte effecten van een ramp of crisis is. Juist daarom is het van belang om te komen tot een goed werkend systeem van rampenbestrijding. Hierop kan wel worden voorbereid: een solide en bekende structuur van taken en verantwoordelijkheden, een goede informatievoorziening, goede samenwerkingsafspraken en afstemming tussen hulpdiensten en crisispartners.

Het derde, grote, tandwiel is belast met de juiste werking van dit systeem van rampenbestrijding. Ook dit tandwiel is binnen de brandweerorganisatie belegd. Crisisbeheersing- en rampenbestrijding is een samenwerkingsverband met vele veiligheidspartners.

5.2.2 landelijke samenwerking: aandrijving vanaf de zijkant

Het klokwerk van de brandweer is anno 2019 echt niet meer vergelijkbaar met de situatie van de gemeentelijke brandweer van voor 2011. Er zijn veel meer “tandwielen” van buitenaf die de raderen van de regionale brandweerorganisatie doen draaien.

Zo maakt de regionale brandweer onderdeel uit van het landelijke samenwerkingsverband Brandweer Nederland, maar ook bijvoorbeeld van een verplicht samenwerkingsverband in de provincie Noord-Brabant om de meest gevaarlijke bedrijven (Brzo) te inspecteren. De brandweer is georganiseerd binnen een veiligheidsregio. De voorzitters van de veiligheidsregio's vormen samen het Veiligheidsberaad: een overleg- en afstemmingsorgaan en gesprekspartner voor het ministerie. Zo zijn er nog tal van andere samenwerkingsvormen, zoals het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) die rechten en plichten geeft voor alle veiligheidsregio's.

Al die samenwerkingsverbanden zorgen door noodzakelijke schaalvergroting voor meer kwaliteit en invloed voor de individuele regio's. Deze samenwerking is vaak niet vrijblijvend van aard.

Om de knelpunten van de brandweerorganisatie te doorgronden, is het noodzakelijk om te beseffen dat het takenpakket en de gevraagde kwaliteit van de regionale brandweer niet alleen door het bestuur wordt bepaald.

5.2.3 Het onzichtbare binnenwerk: bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering van de brandweerorganisatie vormt het binnenwerk van het klokwerk en is ondersteunend aan alle kleine en grote raderen.

Bedrijfsvoering draagt niet zichtbaar bij aan het blussen van een brand. In de situatie voor de regionalisering was het nog meer onzichtbaar: bedrijfsvoering diende de gemeentelijke organisatie en niet specifiek de brandweerprocessen. Bedrijfsvoering wordt dan ook vandaag de dag wel eens gezien als een noodzakelijk kwaad dat minimaal moet worden ingericht, omdat de kosten ervan concurreren met die van bijvoorbeeld de uitrukdienst.

Deze blik op bedrijfsvoering is anno 2019 niet langer passend. De wereld is zo complex geworden dat goede, bedrijfskundige ondersteuning een randvoorwaarde is geworden

voor goede Incidentbestrijding, Risicobeheersing en Crisisbeheersing en Rampenbestrijding. Een goede informatievoorziening bij rampen kán niet zonder gespecialiseerde ICT. Het werven en behouden van een competente adviseur die een Raad van Bestuur van een zorginstelling kan bewegen tot het zélf aanpakken van brandveiligheid kán niet zonder goed werkend HRM. Het aanschaffen van kleding en materiaal om brandweermensen te beschermen bij hun taakuitvoering kán en mag door schaalvergroting niet meer zonder gespecialiseerde inkoper en contractbeheerder. Een effectieve samenwerking tussen 17 gemeenten met evenveel gemeenteraden en burgemeesters kán niet zonder bestuursondersteuning en is vanzelfsprekend meer nodig dan voorafgaand aan de regionalisering. Hierdoor worden de deelnemende gemeenten geïnformeerd over waar de middelen aan worden besteed en wat dat aan veiligheid voor de burgers oplevert.

Het woord brandweerkorps is afgeleid van *corpus*, het lichaam. Bedrijfsvoering is als de stofwisseling van dit lichaam. Onzichtbaar, maar essentieel.

5.3 Inzoomen

De brandweer ervaart acute knelpunten die ingrijpen op een aantal kleine tandwielen en daarmee indirect op de grote tandwielen. De regionale brandweer stelt dat hierdoor de (kwaliteit van) uitvoering van de hoofdtaken in geding is. Veiligheidsregio Brabant-Noord is in maart 2017 geïnspecteerd door een externe, onafhankelijke visitatiecommissie. Zij concludeerde onder meer dat het fundament van met name het organisatieonderdeel Brandweer niet op orde is. Er wordt van enkele cruciale functionarissen te veel gevraagd, waardoor in ieder geval doorontwikkeling, maar ook uitvoering van de basistaken in gevaar is. Het beeld van de visitatiecommissie stemt hiermee overeen met de eigen beleving van de brandweerorganisatie.

Leeswijzer knelpunten

Nummering ter referentie

Beleidsaanpassing / nieuw beleid BBN	nieuw	Dekking			
		beleid begroot 2019	oud voor nieuw	overige inkomsten	incidentele gemeentelijke bijdrage
1 Kwaliteit Aanbieders Brandweeronderwijs (KAB)	48				48
2 Versteving aansturing sector Incidentbestrijding	424				424
3 Geleidelijke taakuitbreiding Incidentbestrijding/Crisisbeheersing	227				227
4 Arbeidshygiëne	458				458
5 Versteving industriële veiligheid	277				277
6 Mobiele commando-unit	57				57
7 Coördinatie evenementveiligheid	44				44
8 Professionalisering inkoopfunctie en contractmanagement	74				74
9 Informatiebeheer op orde	44				44
10 Algemene Verordening Gegevensbescherming	19				19
11 Wegvallen van inkomsten en niet realiseerbare bezuinigingen	520				520
12 Resultaatgerichte, transparante organisatie worden	237				237
13 Stabilisatie uitvoeringscapaciteit	200				200
	2.629	0	0	0	2.629

De knelpunten die worden beschreven zijn allen voorzien van een referentienummer, bijvoorbeeld #10. Deze nummers maken een eenvoudige verwijzing naar de financiële onderbouwing vice versa mogelijk.

Aard van de knelpunten

De aard van de acute knelpunten verschilt. Zo komen er knelpunten voort uit capaciteitsgebrek, uit wegvallende inkomsten en uit het niet kunnen aanpassen aan ontwikkelingen. Een andere aard van knelpunten die invloed heeft op anderen is dat de organisatie van de brandweer bedrijfskundig onvolwassen is.

Voor een goede duiding zal elk knelpunt in onderstaande paragrafen worden gemarkeerd met een icoon dat de aard van het knelpunt weergeeft:



Gebrek aan uitvoeringscapaciteit

De bestaande taken kunnen niet allemaal of niet met de benodigde kwaliteit worden uitgevoerd, vanwege capaciteitsgebrek.



Ontwikkelingen niet kunnen bijhouden

Ontwikkelingen buiten de organisatie van Brandweer Brabant-Noord vragen om aanpassing van het bestaande takenpakket of werkwijzen, maar de denkkracht en uitvoeringscapaciteit ontbreekt hiervoor.



Bedrijfskundig onvolwassen

De organisatie is niet in control. Er wordt onvoldoende planmatig gewerkt en volgens vaste processen. Taakuitvoering is niet geduid als bijdrage aan een groter eindresultaat (outcome) waardoor prioriteitstelling lastig is.



Wegvallen van inkomsten en stijgende kosten

Vanaf 2019 vervallen enkele inkomsten voor de brandweerorganisatie. Ook vallen enkele kostenposten structureel hoger dan eerder begroot. Dit leidt tot een acuut exploitatietekort op de programmabegroting.

Groepering per organisatieonderdeel

In de volgende paragrafen worden de acute knelpunten beschreven. De beschrijving wordt geordend naar knelpunten bij Incidentbestrijding (§5.3.1), Risicobeheersing (§5.3.2), Crisisbeheersing en Rampenbestrijding (§5.3.3), Bedrijfsvoering (§5.3.4) en algemene organisatieverbetering (§5.3.5).

5.3.1 Incidentbestrijding



#1 Kwaliteit Aanbieders Brandweeronderwijs (KAB)

Context

Brandweer Brabant-Noord moet voor "vakbekwaam worden" voldoen aan de kwaliteitseisen voor brandweeronderwijs in Nederland, het zogenaamde Waarderingskader Kwaliteit Aanbieders Brandweeronderwijs (KAB). Hierop vindt driejaarlijks een externe audit plaats.

Brandweer Brabant-Noord is nog niet voor de audit geslaagd en beschikt over onvoldoende capaciteit om te kunnen voldoen aan het kader.

Niet voldoen aan het KAB leidt tot het niet in eigen beheer mogen opleiden van brandweerfunctionarissen tot officiersniveau.

Probleemstelling

De externe audit heeft in de herfst van 2017 weer plaatsgevonden. Hieruit blijkt dat er nog steeds punten onvoldoende zijn. Dit kan ernstige consequenties hebben. Als Brabant-Noord er niet in slaagt zich te verbeteren raakt het de eigen opleidingsmogelijkheid kwijt. Hierdoor kunnen eigen, nieuwe, vrijwilligers niet langer in hun eigen regio worden opgeleid. Zij moeten dan 's avonds na hun werk nog bijvoorbeeld naar Venlo rijden.

Inkomsten van kandidaten van andere regio's die nu wel naar Brabant-Noord komen te vervallen. Dit maakt de brandweer weer wat duurder.

Het zure is dat de inhoudelijke kwaliteit van de opleidingen door Brabant-Noord in het land wordt geprezen. De verbeterpunten richten zich op het goed administreren en beheren van de leergangen en de opleidingsmiddelen, niet op de wijze van opleiden.

Voorgestelde oplossing

Er is meer denkkracht nodig, waarmee het hele systeem van vakbekwaam worden c.q. brandweeronderwijs in Brabant-Noord naar een hoger niveau wordt getild. De benodigde professionalisering vraagt hierom. Deze oplossing hangt samen met de noodzaak voor de gehele organisatie om bedrijfskundig meer volwassen te worden (knelpunt #12), maar wordt daarmee niet geheel bestreken. Autonome versterking van "vakbekwaam worden" blijft noodzakelijk.



#2 Versterking aansturing sector Incidentbestrijding

Context

Brandweer Brabant-Noord geeft haar repressieve brandweezorg voor het overgrote deel vorm met behulp van vrijwilligers. Vrijwilligers zijn cruciaal voor de regionale brandweer. Naar hun aard zijn vrijwilligers bij de brandweer complex. Het takenpakket is divers en zwaar, de eisen zijn gelijk aan die van beroepsbrandweermensen en de mate van beschikbaarheid is al lang niet meer vrijblijvend. Het zijn hierdoor eerder parttime beroepsmedewerkers dan vrijwilligers. De vrijwilligers hebben echter andere drijfveren dan beroepsmedewerkers. Vrijwilligers worden in de regel meer gedreven door eergevoel en betrokkenheid met de gemeenschap dan door de financiële vergoeding. In een organisatie die voortdurend in beweging is, die steeds verder professionaliseert en waar dus steeds meer een beroep wordt gedaan op de vrijwilliger als "parttime beroepsmedewerker" is het van groot belang dat er sturing kan zijn op wat voor de

vrijwilligers belangrijk is: het gevoel van betrokkenheid, eigenwaarde van de post en enige mate van autonomie.

Probleemstelling

Aansturing van vrijwilligers vraagt om een delicate balans tussen sturen op de “zaak” en sturen op de “mens.” In herhaling: deze is veel meer delicaat dan bij aansturing van beroepsmedewerkers. Mede als gevolg van het wegbezuinigen van een hele leidinggevende laag, is deze balans afgelopen jaren zoekgeraakt.

Vrijwilligers tonen een toenemende onvrede en onverschilligheid ten opzichte van de koers en keuzes van de organisatie. Dit wordt bevestigd door het recente landelijke belevingsonderzoek brandweer.

De postcommandant is dé functionaris die tussen de beleving van de post en de organisatie in staat. De postcommandanten geven over de hele linie aan veel meer tijd te moeten besteden aan de post dan zij aan tijd beschikbaar hebben. De aanname bij de vorming van de regionale brandweer dat 0,1 fte postcommandant per 10 vrijwilligers volstaat is onjuist gebleken. Dit is versterkt doordat de leidinggevende laag boven de postcommandanten is afgenomen van 10 (2 voor elk van de 5 districten) naar 3 (1 voor elk van de 3 geografisch verspreide teams).

Voor de teamleiders Incidentbestrijding geldt hetzelfde. Er vallen zoveel posten/postcommandanten en uitvoerende teams onder hen dat er alleen ruimte is voor aansturing op de “zaak.” Dit terwijl juist de teamleiders ruimte en tijd moeten hebben om écht aansluiting te krijgen met de postcommandanten om hen weer goed in positie te krijgen.

Van iets andere aard is het probleem dat er in Nederland nauwelijks geschikte instroom bestaat van hogere brandweerfunctionarissen met een goed gevoel voor de delicate verhoudingen binnen brandweerkorpsen en die tevens inzetbaar zijn op de meer complexe piketfuncties. De Raad van Brandweercommandanten heeft samen met het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) besloten om gezamenlijk in Nederland weer een voltijds officiersopleiding aan te bieden. De basis van de opleiding is solidariteit tussen de 25 regio's om met elkaar te investeren in toekomstig potentieel.

Voorgestelde oplossing

Achteraf terugkijkend, is het eerlijk om te stellen dat de krimp van 10 naar 3 leidinggevendenden zonder extra ruimte voor de postcommandanten verkeerd heeft uitgepakt. Het voorstel is dat er meer formatieruimte komt voor de postcommandanten en ook voor 1 extra teamleider.

Deze formatie-uitbreiding is geen doel op zich, maar is een middel om tot een meer mensgerichte aansturing van de vrijwilligers te komen en daardoor tot een betere balans tussen “zaak” en “mens.”

Vanuit solidariteit en vanuit het geloof in de toekomst makkelijker te kunnen beschikken over geschikte leidinggevende functionarissen op tactisch en strategisch niveau, neemt Brabant-Noord 2 structurele opleidingsplekken af bij de landelijke voltijds officiersopleiding.



#3 Geleidelijke taakuitbreiding Incidentbestrijding/Crisisbeheersing

Context

Vanaf december 2012 is Brandweer Brabant-Noord geconfronteerd met een bezuinigingstaakstelling. Dit behelsde vooral een taakstelling op personeel. Parallel aan deze taakstelling is het takenpakket bij Incidentbestrijding zwaarder geworden. Deze verzwaring is het gevolg van “de tandwielen van buitenaf”, de landelijke professionalisering van het systeem van brandweezorg.

Toegenomen oefenbelasting ROL-functionarissen

De oefenbelasting bij de piketofficieren van de beroepsmatige Regeling Operationele Leiding (ROL) - de mensen die aansturen en adviseren bij middelgrote tot grote incidenten - is groter geworden. Waar de oefenbelasting bij de vorming van de regionale brandweer werd geschat op 70 uur per jaar, is dat als gevolg van professionalisering van de brandweer ten minste 100 uur per jaar geworden. Brabant-Noord beschikt over 40 ROL-functionarissen.

Toegenomen belasting stafofficieren

De duiktaak van de brandweer is door de Inspectie SWZ (voorheen: Arbeidsinspectie) afgelopen jaren onder de loep genomen. De functionaris die belast is met coördinatie en beleidsmatige ondersteuning van de duiktaak deed dit voorheen als nevenfunctie. Om aan de immer toenemende wettelijke eisen te kunnen blijven voldoen is de functie van “stafofficier duiken” inmiddels verzwaard tot een hoofdfunctie. Hetzelfde geldt voor de “stafofficier Ongevallen Gevaarlijke Stoffen.”

Nieuwe taken als gevolg van referentiekader Regionaal Crisisplan 2016

Het landelijke referentiekader Regionaal Crisisplan schrijft - simpel gezegd - de structuur van incident- en rampenbestrijding voor. Dit kader is herijkt. Gevolg is dat er een vernieuwde, landelijke, structuur geldt vanaf 2016 met ondersteunende functionarissen die voorheen niet bestonden. De brandweer moet een stafsectie kunnen bemensen met daarin een Hoofd Informatievoorziening (HIN) en Hoofd Ondersteuning (HON). Beide functies kennen een piket en een verplichte oefenbelasting ten behoeve van de aantoonbare vakbekwaamheid.

Piket informatievoorziening

Zoals beschreven, is een van de kerntaken van Crisisbeheersing en Rampenbestrijding het verzorgen van een actueel beeld van het incident, de informatievoorziening. Omdat (gevolgen van) crises en rampen de grens van de regio al snel kunnen overschrijden, is het systeem van informatievoorziening (netcentrisch werken) landelijk voorgeschreven. Een lokaal crisisbeeld moet kunnen worden doorgezet naar bijvoorbeeld landelijke coördinatiecentra én coördinatiecentra van veiligheidspartners als Rijkswaterstaat en Waterschappen. De functionarissen die het beeld tijdens een crisis schetsen zijn in een piket georganiseerd en vereisen periodieke opleiding en beoefening: ten minste dezelfde 100 uur per jaar die ook geldt voor de ROL-functionarissen.

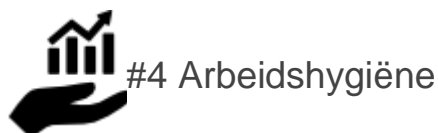
Probleemstelling

Al bovengenoemde verzwaringen van de ‘responsorganisatie’ zijn bemenst/ doorgeschoven vanuit de zittende functionarissen van de brandweerorganisatie. Voordeel van deze aanpak is dat de bezuinigingstaakstelling niet in geding kwam en de taakstelling werd volbracht. Nadeel is dat de taakorganisatie van de brandweer over de hele linie is uitgehold. Als 1 medewerker 100 uur per jaar “improductief” is als gevolg van verplichte oefeningen voor operationele taken is dat niet erg. Maar over de hele linie gaat

het om 60 á 70 functionarissen en gaat het ten koste van een uitvoeringsorganisatie die al krap beminst was. De uitvoering van basistaken is langzaam maar zeker mede door de uitholling onzeker geworden.

Voorgestelde oplossing

De oplossing voor het knelpunt is eenvoudig: maak enerzijds de kosten voor deze taken ten behoeve van de responsorganisatie zichtbaar en reken ze hier aan toe. Hiermee wordt transparant voor het bestuur en de gemeenten wat de reële kosten zijn voor Incidentbestrijding / Crisisbeheersing. Anderzijds dient de improductiviteit op de reguliere taakuitvoering te worden gecompenseerd. Hierdoor wordt de werkdruk op cruciale plekken in de organisatie weer iets minder hoog.



Context

Vanaf 2015 is door meerdere (buitenlandse) wetenschappelijke publicaties en tv-uitzendingen van onder meer EenVandaag het thema "Schoon Werken" prominent op de agenda van alle brandweerkorpsen gezet. Rookdeeltjes blijken voornamelijk via de huid het menselijk lichaam binnen te dringen en minder via de luchtwegen. De blootstelling aan rookdeeltjes kan leiden tot diverse vormen van kanker. Tot 2015 was de persoonlijke bescherming van brandweerlieden tegen rook vooral gericht op adembescherming. Vanuit verantwoordelijkheid voor arbeidsveiligheid moest Brabant-Noord, evenals alle andere veiligheidsregio's, werk maken van het beperken van contact met vervuilde kleding. Dit behelst heel veel. Na elke uitruk en realistische oefening worden pakken gewassen en moet een reservepak voorhanden zijn. Het gehele logistieke proces moest fors worden uitgebreid.

Daarnaast vergt Schoon Werken bewustwording bij oefenleiding, operationele leiding en manschappen.

Probleemstelling

Voor de structurele inbedding van Schoon Werken moet worden geïnvesteerd in reserve beschermende kleding, aangepaste omkleedruimten, in logistieke middelen, logistieke medewerkers, extra oefeningen en meer professionele was-capaciteit. De programmabegroting van de regionale brandweer voorziet niet in deze benodigde investeringsruimte.

Voorgestelde oplossing

De inbedding van Schoon Werken is middels een gedegen projectplan in gang gezet. Hierbij zijn de investerings- en exploitatiekosten uitvoerig gecalculeerd. De structurele kosten dienen opgenomen te worden in de meerjarige programmabegrotingen.

5.3.2 Risicobeheersing



#5 Versteving industriële veiligheid

Context

Voor veiligheidsregio's zijn complexe bedrijven met gevaarlijke stoffen een belangrijk aandachtsgebied. De zwaarste categorie milieubedrijven met gevaarlijke stoffen zijn de zogenaamde Brzo-bedrijven. De drie veiligheidsregio's in de provincie Noord-Brabant vormen samen met de Inspectie op de arbeidsomstandigheden, de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant en de Waterschappen een Brzo+-samenwerkingsverband. Dit samenwerkingsverband beschikt over specialistische kennis om brand- en milieuveiligheid bij complexe bedrijven goed te kunnen reguleren.

Binnen de provincie Noord-Brabant is de vraag gesteld hoe het nu zit met bedrijven met gevaarlijke stoffen die net-niet tot de Brzo-categorie behoren. Dit heeft geresulteerd in een provinciebrede schouw naar dit type bedrijven. Het risicobeeld naar aanleiding van de schouw is in juli 2017 aangeboden aan het Algemeen Bestuur van regio Brabant-Noord. Er bleken op onderdelen grote veiligheidstekorten te bestaan bij deze bedrijven. Zoals bijvoorbeeld het feit dat bij een groot aantal bedrijven de bluswatervoorziening ontoereikend is. Daarnaast blijkt dat ook de veiligheidsregio voor deze bedrijven niet optimaal voorbereid is op het gebied van incidentbestrijding.

Probleemstelling

Te weinig capaciteit Brzo

In 2015 is het Besluit Risico Zware Ongevallen aangepast. Er vallen daardoor nu meer bedrijven onder de reikwijdte van Brzo. In Brabant-Noord waren dat er 10, nu zijn het er 14 dat lijkt niet veel, maar een toename van 40% brengt veel extra werk met zich mee. En ook de het sedertdien vastgestelde kwaliteitskader vraagt om meer capaciteit en kwaliteit.

Tussen laken en servet

De brandweer heeft zich tot op heden gericht op reguliere Brzo-bedrijven en op objecten die qua gebruik risicovol zijn, zoals o.a. kinderdagverblijven en zorginstellingen. Dit laatste gebeurt omdat Risicobeheersing op verzoek van onze gemeenten adviseert bij vergunningverlening van objecten voor brandveilig gebruik. Uit de schouw naar de net-niet Brzo-bedrijven blijkt dat deze categorie van objecten valt tussen laken (Brzo) en servet (objecten met gebruiksvergunning). Er wordt categorisch te weinig aandacht aan besteed, terwijl het risico op onomkeerbare milieuschade en slachtoffers groot is.

Gevolgen voor Incidentbestrijding en Crisisbeheersing en Rampenbestrijding

Maar ook is gebleken dat de veiligheidsregio haar taken op andere gebieden niet op orde heeft. Wat de Brzo-bedrijven betreft, schiet de veiligheidsregio tekort in oefenen en planvorming. Elk Brzo-bedrijf beschikt idealiter over actuele planvorming (een rampenbestrijdingsplan) en er wordt periodiek geoefend op mogelijke rampscenario's. Dit is nu niet altijd het geval wederom door capaciteitsgebrek.

Voorgestelde oplossing

De veiligheid bij bedrijven met gevaarlijke stoffen moet het uitgangspunt worden voor een geïntegreerde aanpak door de veiligheidsregio Brabant-Noord. Het onderscheid tussen Brzo en niet-Brzo moet verdwijnen en sectoren binnen de veiligheidsregio moeten hierbij meer samenwerken.

Er is een inhaalslag nodig, in samenwerking met de Omgevingsdienst, de sector Incidentbestrijding, de sector Crisisbeheersing en Rampenbestrijding én de bedrijven zelf, om de industriële veiligheid bij bedrijven met gevaarlijke stoffen te verhogen. Deze inhaalslag omvat een kwaliteitsverbetering en een formatie-uitbreiding en voor zowel de Brzo-taak als voor de net-niet Brzo-bedrijven.

5.3.3 Crisisbeheersing en Rampenbestrijding



#6 Mobiele commando-unit

Context

Bij grote incidenten, crises of rampen is het van belang dat de hulpdiensten hun activiteiten rond de bronbestrijding goed afstemmen. Dit gebeurt in het veld. Het verkrijgen van eenzelfde beeld bij het incident en het zichtbaar maken van de gemaakte afspraken is absoluut noodzakelijk. Ondersteunend aan de afstemming en informatiedeling “in het veld” is een mobiel kantoor, een zogenaamde “CoPI-bak,” dat is voorzien van de benodigde faciliteiten.

Deze benodigde faciliteiten zijn anno 2019 anders dan in de jaren '90 van de vorige eeuw (bouwjaar bestaande CoPI-bak). De structuur van rampenbestrijding is beter, maar complexer geworden met meer functionarissen van meer veiligheidspartners ter plaatse. Ook is de noodzaak tot goede, altijd werkende, ICT-voorzieningen groter geworden.

Probleemstelling

De bestaande CoPI-bak voldoet echt niet meer aan de eisen die de moderne rampenbestrijding stelt aan het ondersteunend materieel. Effectieve afstemming in het veld wordt belemmerd door verouderd materieel.

Een ander probleem is meer van boekhoudkundige aard. Het is meer zuiver (en zelfs verplicht) om het voertuig en opbouw van het mobiele kantoor over een langere periode af te schrijven dan de inboedel ervan (met name de ICT-middelen). De ICT-middelen kennen namelijk een kortere levenscyclus. Hiermee blijft een modern commandovoertuig altijd up-to-date, maar stijgen de jaarlijkse kapitaallasten wel. De begroting van Brabant-Noord voorziet nu niet in deze verhoogde kapitaallasten.

Voorgestelde oplossing

Overgaan tot aanschaf van een modern commandovoertuig, een mobiele commando-unit (mcu).

Conform de boekhoudkundige regels worden de kapitaallasten van de “inboedel” los gezien van de kapitaallasten van het voertuig zelf.

Veiligheidsregio Brabant-Noord zal de mcu samen met Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost aanschaffen en hiermee de jaarlijkse kosten halveren. Dit onder voorbehoud van eventuele fiscale drempels.



#7 Coördinatie evenementveiligheid

Context

Evenementen hebben de laatste jaren een grote vlucht genomen. Bezoek van evenementen is één van de meest voornamelijk vrijetijdsbestedingen geworden. Door een

aantal incidenten is de veiligheid bij evenementen serieus onderwerp van aandacht geworden bij gemeenten.

De veiligheid bij de meer grootschalige evenementen laat zich niet enkel op papier regelen. De risicoanalyse aan de voorkant, de preparatie door de hulpdiensten op incidenten en eventueel de bestrijding van incidenten gebeurt door alle hulpdiensten idealiter gezamenlijk. Ook de contacten met de gemeente als vergunningverlener en de organisator van het evenement gebeurt idealiter afgestemd.

De veiligheidsregio heeft afgelopen jaar samen met de gemeenten geïnvesteerd in kennis over evenementveiligheid om zo goed mogelijk op eenzelfde wijze samen te werken bij evenementen. De veiligheidsregio heeft als taak om de coördinatie van evenementveiligheid vorm te geven. Hiermee is de veiligheidsregio voor grootschalige evenementen het loket voor gemeenten en organisatoren en zijn de losse hulpdiensten adviseur van de veiligheidsregio.

Probleemstelling

Veiligheidsregio Brabant-Noord maakt haar taak om tot integrale adviezen voor gemeenten te komen niet waar. Juist nu gemeenten en veiligheidsregio streven naar een gezamenlijke, eenduidige, aanpak van evenementveiligheid én evenementveiligheid vraagt om meer professionaliteit, knelt het ontbreken van de juiste taakuitvoering.

Voorgestelde oplossing

Veiligheidsregio trekt een coördinator evenementveiligheid aan die invulling geeft aan de coördinatie en loketfunctie voor gemeenten, hulpdiensten en organisatoren. Deze functionaris trekt de kar van verdere afstemming en verbetering van evenementveiligheid met gemeenten.

Brabant-Noord zal bezien of het mogelijk is om de functionaris aan te stellen in samenwerking met veiligheidsregio Brabant-Zuidoost om de kosten ervan te drukken.

5.3.4 Bedrijfsvoering



#8 Professionalisering inkoopfunctie en contractmanagement

Context

Europese en Nederlandse wetgeving schrijft overheidsorganisaties voor om diensten en werken boven een bepaald drempelbedrag Europees aan te besteden. Vanwege de schaalgrootte van Brandweer Brabant-Noord is bij inkoop van software, voertuigen en materialen al snel sprake van inkoop met Europese aanbesteding. Brandweer Brabant-Noord heeft daarnaast ook inkoopregels vastgesteld voor lagere drempelbedragen dan die waarvoor Europees dient te worden aanbesteedt.

Inkoop en aanbestedingen kent een zeer hoog juridisch afbreukrisico en is daarmee erg arbeidsintensief en specialistisch werk. Kennis van het brandweerveld in combinatie met kennis over regelgeving is hiervoor onmisbaar.

Probleemstelling

Brandweer Brabant-Noord beschikt over 1 inkoopspecialist. Bij grote inkoopprocessen wordt juridische deskundigheid ingehuurd, maar de eigen specialist is nodig voor een juiste vertaling van de organisatiebehoefte. Het aantal inkoopprocedures is jaarlijks te groot voor slechts 1 formatieplaats. Geplande en benodigde vervanging van materieel en materialen wordt uitgesteld vanwege het gebrek aan inkoopcapaciteit. De flessenhals is te nauw en is niet eenvoudig te verbreden met inkopers van buitenaf omdat kennis van de organisatie en processen noodzakelijk is. Een éénpitter als inkoopfunctie maakt

Brandweer Brabant-Noord bovendien zeer kwetsbaar. Een vergelijk met andere veiligheidsregio's leert dat alle andere regio's ten minste over 2 inkoopfunctionarissen beschikken.

Voorgestelde oplossing

Brabant-Noord stelt een extra inkoop aan en combineert deze functie met contractbeheer. Goed contractbeheer bespaart onnodige uitgaven en borgt dat leveranciers hun prestaties nakomen. Met deze oplossing ontstaat meer ruimte op de inkoopfunctie, is de kwetsbaarheid minder geworden en is meer geborgd dat contractverplichtingen ook na inkoop door leveranciers worden nageleefd.



#9 Informatiebeheer op orde

Context

De regionale brandweer neemt besluiten, geeft adviezen, maakt begrotingen, etc. Een groot deel van deze documenten is archiefplichtig. Los van deze plicht is het, voor een collectief geheugen van de organisatie en ten behoeve van transparantie naar buiten, nodig om alle informatie die in de organisatie wordt gecreëerd goed te beheren.

Probleemstelling

Brandweer Brabant-Noord heeft haar informatiebeheer niet op orde. Het interbestuurlijk toezicht vanuit de Provincie Noord-Brabant (Archiefinspectie) heeft controle uitgevoerd op het informatiebeheer van de regionale brandweerorganisatie. De conclusie was dat in grote mate niet aan de wettelijke eisen wordt voldaan.

Los van het niet voldoen aan de wettelijke eisen, is het slechte informatiebeheer symptomatisch voor de mate van bedrijfskundige volwassenheid van de organisatie. Gegevens van vrijwilligers blijken telkens weer niet te kloppen. Dit heeft er bijvoorbeeld toe geleid dat nabestaanden van overleden vrijwilligers nog post ontvangen of dat een vrijwilliger tot 6 keer toe zijn schoenmaat heeft moeten doorgeven. Met name denkkracht voor het organiseren van goed informatiebeheer ontbreekt.

Voorgestelde oplossing

Brandweer Brabant-Noord wenst te komen tot een minimale bezetting op het gebied van informatiebeheer die in staat is om zowel alle poststromen te verwerken, maar die ook denkkracht inbrengt bij de doorontwikkeling van gegevensregistratie en digitaal werken.



#10 Algemene Verordening Gegevensbescherming

Context

Per 25 mei 2018 is de Europese Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) van toepassing. Dat betekent dat er vanaf die datum dezelfde privacywetgeving geldt in de hele Europese Unie. De AVG vervangt de Nederlandse Wet bescherming persoonsgegevens.

Vanaf dit moment zijn overheidsorganisaties verplicht om een functionaris voor de gegevensbescherming (FG) aan te stellen. De FG dient de gegevensverwerkingen die de organisatie uitvoert te bewaken. Ook dient de functionaris te bepalen welk niveau van bescherming van persoonsgegevens vereist is per gegevensbewerking.

De AVG raakt alle overheidsorganisaties. Hoogstwaarschijnlijk zullen de deelnemende gemeenten aan de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Brabant-Noord ieder

voor zich ook actief bezig zijn om deze ontwikkeling vorm en inhoud te geven in de eigen organisatie.

Probleemstelling

Het niet voldoen aan de eisen van de AVG is onwenselijk omdat de AVG een goede behandeling van vertrouwelijke persoonsgegevens beoogt. Het is ook onwenselijk omdat er een verzaamd boeteregime geldt ten opzichte van de oude situatie onder de Wet bescherming persoonsgegevens. De Autoriteit Persoonsgegevens is gebonden aan het nieuwe, Europese, boetebeleid waarbij er boete-categorieën bestaan tot €10 miljoen en tot €20 miljoen.

Brandweer Brabant-Noord is bedrijfskundig nog onvolwassen (knelpunt #12) en het informatiebeheer is aantoonbaar niet op orde (knelpunt #9). Zonder expliciete aandacht voor de AVG, bestaat een reële kans dat Brandweer Brabant-Noord onbedoeld de AVG overtreedt met bestuurlijke aanwijzingen of hoge boetes tot gevolg.

Voorgestelde oplossing

Brandweer Brabant-Noord gaat voldoen aan de eisen van de AVG door de gegevensbewerkingen in kaart te brengen, het beschermingsniveau te bepalen en deze bescherming daadwerkelijk te realiseren. Hiervoor neemt de brandweer samen met veiligheidsregio Brabant-Zuidoost een functionaris gegevensbescherming (FG) in dienst.

5.3.5 Algemene organisatieverbetering

De hiervoor benoemde knelpunten zijn geordend naar het organisatieonderdeel van de regionale brandweer dat de knelpunten ervaart. Er is nog een aantal knelpunten die de gehele organisatie raken of die niet zijn te ordenen naar organisatieonderdeel.



#11 Wegvallen van inkomsten en niet realiseerbare bezuinigingen

Context

De programmabegroting van de brandweer bestaat naast baten uit gemeente- en rijksbijdragen ook uit baten uit subsidies en andere inkomsten. Een aantal hiervan vallen weg.

Daarnaast staan er een aantal kosten benoemd in de begroting die door ontwikkelingen niet langer reëel zijn en naar boven bijgesteld dienen te worden.

Subsidie IOV

De brandweer kan kosten die zij maakt ten aanzien van bepaalde activiteiten voor omgevingsveiligheid ten laste brengen van de 3-jarige rijkssubsidie Impuls Omgevingsveiligheid (IOV). Het betreft met name ambtelijke uren voor advisering externe veiligheid aan gemeenten. Deze subsidie houdt per 1 januari 2019 op te bestaan. De adviestaken van de brandweer aan de gemeente blijven echter nog altijd noodzakelijk. Gemeenten beschikken immers zelf niet over de kennis omtrent externe veiligheid.

Inkomsten Openbaar Meldsysteem (OMS)

Bedrijven die beschikken over een automatisch brandalarm met doormelding sluiten zich vrijblijvend of wettelijk verplicht aan op het Openbaar Meldsysteem (OMS) van de meldkamer brandweer. De meldkamer ontvangt hiervoor abonnementsgelden en geeft hiervoor een concessie uit aan een aanbieder voor OMS.

In het kader van de voorbereiding van de Landelijke Meldkamerorganisatie is de juridische vraag onderzocht hoe het innen van abonnementsgelden voor aansluitingen zich verhoudt tot de wettelijke meldkamertaak van het "ontvangen van meldingen."

Versimpeld gezegd blijkt dat de meldkamer geen concessies meer mag uitgeven en ook geen gelden meer mag ontvangen voor haar wettelijke taak. Landelijk is afgesproken dat de veiligheidsregio's dit vanaf 2019 effectueren.

Bezuiniging meldkamer niet haalbaar

In december 2012 heeft het bestuur besloten tot een taakstelling op het personeel van de meldkamer brandweer van Brabant-Noord. Dit in de context dat de taakstelling passend was in het proces van samenvoeging tot 1 Landelijke Meldkamerorganisatie. Bij de totstandkoming van het samenvoegingsplan van de gezamenlijke meldkamer Brabant-Oost, medio 2017, is vastgesteld dat de taakstelling slechts gedeeltelijk kan worden gerealiseerd.

Uitholling begroting door stijging huur brandkranen

De brandweer maakt bij incidentbestrijding gebruik van ongeveer 25.000 ondergrondse brandkranen. Deze huurt de brandweer van Brabant Water.

Door uitbreiding van o.a. woongebieden en bedrijventerreinen is het aantal brandkranen de laatste jaren gestegen. Daarnaast heeft Brabant-Water de huurprijs verhoogd, onder andere omdat in het verleden de indexering niet in rekening is gebracht. Dit leidt tot een hogere betaling van huurpenningen aan Brabant Water dan een aantal jaren terug. Mede vanuit een solidariteit naar de gemeenten om aan de bezuinigingstaakstelling te voldoen, heeft Brandweer Brabant-Noord deze kostenstijging in de eigen begroting opgevangen. Hiermee heeft de brandweer zichzelf wel financieel uitgehold.

Vanuit haar visie op gezonde bedrijfsvoering wil Brandweer Brabant-Noord reële kosten inzichtelijk maken voor bestuur en gemeenten. Hiervoor is een correctie op de begrotingspost "huur brandkranen" nodig.

Probleemstelling

Het wegvallen van de inkomsten en hogere kostenposten zorgen ervoor dat veiligheidsregio Brabant-Noord voor het onderdeel Brandweer geen sluitende meerjarenbegroting kan maken. De omvang van de "gaten in de begroting" zijn dusdanig groot dat ze niet opgevangen kunnen worden in de begroting.

Voorgestelde oplossing

De extra benodigde middelen om de begroting sluitend te houden kunnen niet in de begroting worden opgevangen zonder dat de uitvoering van kerntaken wordt aangetast. Om die reden stellen wij als bestuur van de veiligheidsregio voor om de uitgaven die eerder werden gedekt door de baten uit de IOV subsidie en OMS-inkomsten te dekken uit een verhoogde gemeentelijke bijdrage. Ditzelfde geldt voor de dekking ten behoeve van de hogere kosten.



#12 Resultaatgerichte, transparante organisatie worden

Context

Organisaties zijn er in vele verschijningsvormen en in diverse gradaties van effectiviteit. Er zijn vele studies verricht naar kenmerkende aspecten van excellente organisaties: organisaties die zeer effectief tegen de laagste mogelijke kosten een vooraf gesteld doel bereiken. Het managementmodel van het Instituut Nederlandse Kwaliteit (INK) biedt houvast om de ontwikkelstadia tot een excellente organisatie te duiden. INK stadium 1 staat voor een activiteit georiënteerde organisatie. Een volgend stadium is dat van de

proces georiënteerde organisatie. Zo loopt het op tot INK niveau 5, de transformatie georiënteerde organisatie.

Voorwaarden om als organisatie naar een hoger stadium te komen is leiderschap met lef, gericht zijn op resultaten, de eigen wil om transparant te zijn, de wil om continu te verbeteren en het verzilveren van samenwerkingskansen.

Een hoger ontwikkelstadium betekent niet dat de organisatiekosten hoger zijn. Het organisatiedoel wordt effectiever bereikt. De organisatiekosten verschuiven van uitvoeringskosten naar regiekosten. Wel dient een organisatie te allen tijde te beschikken over basale bedrijfskundige denkkracht om te kunnen ontwikkelen naar een hoger stadium.

Probleemstelling

Brandweer Brabant-Noord is een erg activiteit georiënteerde organisatie. Een externe organisatieadviseur heeft wel eens de kritische uitspraak gedaan over de organisatie van de regionale brandweer dat "elke organisatie van het INK het eerste niveau toebedeeld krijgt, maar dat Brabant-Noord echt niet hoger komt dan niveau 0.7".

De regionale brandweerorganisatie is opgedeeld in sectoren en teams die vooral binnen hun eigen kaders activiteiten uitvoeren. Dit zorgt voor verschillende prioriteitstellingen op verschillende plekken in de organisatie. Doordat uitvoering van taken relatief los van elkaar plaatsvindt, is er op veel terreinen efficiëntieverlies. Bijvoorbeeld doordat applicaties worden aangeschaft om uitvoeringstaken te ondersteunen, bestaat er overlap tussen de functionaliteit van applicaties. Hetzelfde geldt voor registraties. Er zijn bijvoorbeeld wel meer dan 10 registraties voor NAW gegevens van medewerkers. Elke registratie ter ondersteuning van een andere taak: salarisbetaling, oefenregistratie, vakantieplanning, etc.

Een ander serieus probleem is dat de organisatie op onderdelen niet goed in control is. Hiermee wordt bedoeld dat niet duidelijk is wat er aan personeel of financiële middelen nodig is om een product of dienst te leveren. Er wordt gestuurd op financiële budgetten, maar er is slechts ten dele zicht op wat er aan financiële middelen nodig is om een bepaald resultaat te bereiken. Ook ontbreekt een permanente vinger aan de pols of de resultaten worden bereikt / er voldoende middelen zijn. Hiermee mist de organisatie informatie om het goede gesprek aan te kunnen gaan met haar partners, met het bestuur en met de gemeenten. De bedrijfskundige onvolwassenheid wordt hierdoor weer in stand gehouden.

Bovenstaande gevolgen van het organisatiestadium van Brabant-Noord brengen een normale bedrijfsvoering in gevaar, maar bedreigen de primaire taakuitvoering niet. "De branden worden gewoon geblust."

Omwille van toekomstbestendigheid van de brandweerorganisatie is het wel zaak dat de organisatie ontwikkelt naar een meer bedrijfskundig volwassen stadium.

Voorgestelde oplossing

Een beeldspraak die de oplossing duidt is de volgende: "Brandweer Brabant-Noord giert nu in de eerste versnelling, kijkend door een beslagen voorruit. De organisatie moet met helder zicht naar een tweede versnelling komen voor meer rust en overzicht."

Dé verbeter slag voor de organisatie is om resultaatgericht te gaan werken: vanuit vastgestelde resultaten te gaan bezien welke producten en diensten geleverd moeten worden en sturen op wat nodig is om deze producten en diensten te kunnen leveren. Hier hangt veel aan vast: werken vanuit resultaten, gezamenlijke informatiedeling, strategisch personeelsbeleid, procesgericht werken, etc. Dit is geen lichtzinnige opgave.

Voor deze stevige, maar noodzakelijke opgave wordt geïnvesteerd in generalistische, bedrijfskundige, denkkracht. Hiermee ontstaat een basis voor de acuut noodzakelijke ontwikkeling naar een transparante, proces georiënteerde organisatie en voor eventueel volgende ontwikkelingen.



#13 Stabilisatie uitvoeringscapaciteit

Context

Voor Brandweer Brabant-Noord is het belangrijk om meer resultaatgericht te gaan werken (zie knelpunt #12). Vooraf vastgestelde resultaten zijn daarbij het vertrekpunt en de middelen (geld en menskracht) staan in dienst van het bereiken van het resultaat. Dit brengt logischerwijs mee dat de beschikbare bedrijfsmiddelen in balans moeten blijven met het beloofde resultaat.

Probleemstelling

Op dit punt is de organisatie van de regionale brandweer ook nog bedrijfskundig onvolwassen. Er is geen ruimte op de begroting om tegenvallers op te vangen. Het is gebruikelijk bij overheidsorganisaties om een percentage van de loonkosten te gebruiken als buffer om uitval door ziekte, ontslag of anderszins op te vangen. Een dergelijke voorziening ontbreekt bij de brandweer. In combinatie met veel "éénpitters-functies" heeft dit als gevolg dat langdurige ziekte, tot lagere kosten leidt een zwangerschap, een (vrijwillig) ontslag, etc. meteen leidt tot het stilvallen van (cruciale) taken of bijdraagt aan overbelasting van medewerkers die de taken moeten overnemen. Dit geldt ook voor de samenwerking met Brabant-Zuidoost en ontwikkeling in het algemeen. Op onderdelen kan samenwerking leiden tot lagere kosten voor beide regio's of kan een ontwikkeling leiden tot meer efficiëntie. Zolang er echter geen ruimte bestaat om medewerkers in een toch al overspannen organisatie vrij te spelen, komt er niets van de grond en wordt het patroon niet doorbroken. Het ontbreken van een buffer ter stabilisatie van uitvoeringscapaciteit leidt aantoonbaar tot verminderde prestaties door de organisatie. Het zorgt er ook voor dat Brandweer Brabant-Noord zich niet kan ontwikkelen.

Voorgestelde oplossing

In de begroting wordt een minimale, maar toereikende, buffervoorziening opgenomen om ademruimte te behouden in tijden van ziekte en uitval én om ontwikkelcapaciteit vrij te spelen.